

Uj Kelet

zmények
s London

vancsak Párizsból jelen-
külgyminiszter tegnap a
agyköveteket fogadta. Vé-
nik annak híre is, hogy a
nyrendeletet közöl, amely
nkügyi minisztert, hogy
ndelhesse a franciaországi
mozgósítását és megtegye
ban szükséges intézkedé-

Gázvédelem Párizsban

A hadügyminisztérium
hogy minden házat ismét
kell ellátni, egy esetleges
ökészület céljából.

éget nyújt gnak"

híreket, hogy bármiféle
ndult volna utba Görög-
a hírek semmiféle alapja

ánlat a lett és az ész
ónak

Amint beavatottak közlik,
magához kérte Lett- és
kvai követelt és kijelen-
S. S. R. országaik meg-
gyversegélyt nyújt. A kö-
hogy országaikat pilla-
m fenyegeti és így fenn-
jogot, hogy erről a kér-
dőszerűsége esetén tár-
gerősítésre szorul.

Olaszország és Libanon roszaiban

14. A Havas ügynökség
Libanon főbb városaiban
Olaszország ellen, Albá-
att. Dima-zkuszban 30
ssze a főnőcset előtti. A
szasztak az olasz kezde-
rusában és Alepben ha-
ajlottak le. Manifestur-
t, amelyek az olasz áruk
ák fel a lakosságot.

érkezett marsall

Göring marsall pén-
órakor Nápolyba ér-
szert a marsall olasz-
és tanácskozásai az
lyzetben különös jelen-

kikötőben megtámadt tehergőzös nysegét

Tegnap Saint Malo-
met tehergőzös legény-
gyrésze megtámadta és
ország közbelépése ren-
nakkor felkérték a né-
ét, hogy maradjon a
incidensek elkerülése

ittották a német egyen-
ből jelentik: Lodz vá-
tta a német kisebbsé-
gyenruhának viselését,
ken viselt német egyen-

ny- és Lapkiadó R. T.
a Baron L. Pop 10
18-60.

IMPRIMAT

Taxa postala
pláttitá in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabása szerint. — Az
„UJ KELET“ asilyanai és
banati zsidóság szotlen naplap-
ja. Cikkeit utannyomasát csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Foszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő. Ré.
Ara 5 lej

dactor responsabil-Felelős szerkesz-
tő: Jámber Ferenc. Administrator
delegat si grant responsabil-Felelős
igazgató: Schwartz Endre. Proprie-
tar-Tulajdonos: Fraternitas S. A. R.
de Editura. Registrul publicatiunilor
periodice No. 43, Dos. 889. 1938.
Tribunalul Cluj, Secția III.

Vasárnap, április 16.
1939—5699. Niszan 27.
XXII. évfolyam, 85. szám.

Románia leszereli a behívott idősebb korosztályokat

A miniszterelnökség hivatalos jelentése a tartalékosok leszereléséről

BUCURESTI, április 15. A miniszterelnökség hivatalosan közli: Tekintettel Csáky gróf magyar külügy-
miniszternek a magyar parlament külügyi bizottsága előtt április 13-án tartott beszédére, amelyben kijelentette,
hogy Magyarország tiszteletben fogja tartani Románia határait, amely kijelentést Bárdossy bucaresti magyar követ
a miniszterelnökkel közölte, a román kormány elhatározta, hogy a behívott idősebb korosztályokat leszereli.

Német-olasz fenyegetés Gibraltár ellen?

A Reuter szerint Anglia katonai szövetségre tett javaslatot Szovjet-Oroszországnak.
Küszöbön áll az angol kormány átszervezése

Roosevelt elnök nagyjelentőségű kiáltványa és nemzetközi visszhangja

Washington, április 15. Roosevelt elnök
a pánamerikai Unió irodájában keresztül ki-
áltványt intézett a világ népeivel.

— Európában a békés szándékokkal
szemben — mondotta — nincs szó bekeri-
tési politikáról vagy bármilyen fenyege-
téstől. A hódítási álmok neveltségesek és
bűnösök. Az amerikai békét, amelyet most
ünnepelek, nem a gyengeség jellemzi. Ké-
szek vagyunk arra, hogy teljes erőnkkel
fenntartsuk és védelmezzük ezt és abban
az esetben,

ha bármilyen kísérlet történik intéz-
ményeink ellen, vagy ha csoportunk-
ba tartozó valamelyik állam függet-
lensége veszélyben forog, az erőszak-
kal válaszolunk.

Roosevelt kijelentette, hogy abban az
esetben, ha gazdasági nyomás formájában
nyilvánulna meg a támadás, az Egyesült
Államok gazdasági támogatást nyújtana,
hogy egyetlen amerikai államnak sem
kell hozzájárulnia szabadsága vagy füg-
getlensége megsemmisítéséhez, gazdasági
helyzete fentartása miatt.

— Erdekeink távolabbra terjednek, mint
az óceán által körül vett kontinensünk
megvédelése. A jövő nemzedéknek azokkal a
módszerekkel kell foglalkoznia, amelyek
mellett a régi világ együtt élhet az új vi-
lággal. Meg van a jogunk annak kijelenté-
sére, hogy semmi sem gátolhat meg ben-
nünket abban, hogy országainkat kaszár-
nyákká alakítsuk át, ha nem akarjuk, hogy
egy hódító birodalom alattvalói legyünk. A
béke fenntartásának legnagyobb reményét
abban látjuk, hogy az óceánon túli testvér
népek kiküszöböljék a háborút.

— Nekünk is szerepünk van a világ kér-
déseiben. Békeakarattal meg fog nyilvá-
nálni a nemzetközi kérdések jövő rendezé-
sében. Ez az az üzenet, amelyet az újvilág
a réginek küld.

A londoni és berlini visszhang
London, április 15. (Rador.) A szombati
angol lapok első oldalán közlik Roosevelt
beszédét ilyen címek alatt: „Roosevelt hi-
dat ver az óceánon át“ (Times), „Az elszí-
vételtség vége“ (News Chronicle). A lapok
az óvilág elismerését tolmácsolják Roose-
veltnek a totális államok vezetőihez cim-
zett figyelmeztetéséért.

A Havas jelenti Berlinből: Roosevelt el-
nök beszéde nagy elégedetlenséget váltott
ki a német sajtóban. A lapok azzal vádol-
ják Rooseveltet, hogy támogatja az angol
kormány által folytatott bekerítési politi-
kát.

A „Lokalanzeiger“ azzal vádolja az
USA-t, hogy az amerikai imperializmust
akarja bevezetni a délamerikai államok-
ban, azok megvédésének ürügye alatt. A
hivatalos „Deutsches Dienst“ megállapít-
ja, hogy „Roosevelt elnök háborus izgatá-
sokkal teletitelt beszéde a kétszínű fráz-
isok tömkelege.“

Cordell Hull amerikai külügyminiszter a
pánamerikai nap alkalmából nagy beszédet
mondott, amelyben méltatta a pánamerikai
eszme jelentőségét, hangsúlyozva, hogy Ame-
rika mindig meg tudta védelmezni a maga
függetlenségét és a jövőben is ezt kívánja
tenni. A pánamerikai nap nem az erő fel-

vonulatása volt, hanem a szellemi és értelmi
fejlődés eredményeit mutatta be és a civili-
záció igazi értékeinek összefogását. Ameri-
kának ebben áll a maga nagy ereje. És ezen
az uton is kell maradnia.

Lindbergh ezredes visszaérkezett Ameri-
kába, az újságíróknak azonban nem kívánt
nyilatkozni. Ugy tudják, hogy Lindbergh
Wienben, vagy szeddán felszólal a képviselő-
ház külügyi bizottságának ülésén, hozzá-
szólva a semlegességi törvény módosításána-
vitájához.

A Reuter tudni véli, hogy Lindberghet fel-
kérlik arra, hogy nyilvánítson véleményt az
Egyesült Államok politikájáról európai há-
boru kitörése esetén.

Mi készül a Földközi tenger nyugati sarkában?

Róma, április 15. (Rador.) A Havas jelenti:
Olasz körök bizonyos aggodalomra enged-
nek következtetni a tengeri nemzetközi sáv
helyzetét illetően. Azt állítják, hogy Anglia
és Franciaország olyan természetű tevékeny-
séget fejtenek ki jelenleg, amely Spanyol-
országban bizalmatlanságot ébreszt. A Ha-
vas szerint olasz körök arra céloznak, hogy
Franciaország és Anglia el akarja foglalni
Tangert és ezzel fenyegetni Spanyol-Marok-
kót.

A Havas tudósítója azon aggodalmának ad
kifejezést, hogy ez a magatartás nem akar-e
előzetes igazolást szolgálni Olaszország fel-
lépésére a Földközi tenger nyugati sarkában,
annál is inkább, mivel a német flotta egy
részének odaérkezését is jelezték.

A Giornale d'Italia több hasonló értelmű
hírt közöl és kérdi: milyen szándékaik lehet-
nek az angol tengernagyi hivatalnak és a
francia vezérkarnak Tangert illetően. Az
olasz lap rámutat arra, hogy Franciaország
és Anglia számára nem hozhat sikert vala-
mely meglepetés, mert „Spanyol-Marokkó 24
óra óta tömve van csapatokkal“.

A német flottamanőver a francia
sajtó megvilágításában

Ugyanez a kérdés foglalkoztatja a francia
sajtót is. A Le Jour megállapítja, hogy a
német és olasz propaganda két kérdést fe-
szegett Spanyolországban: Gibraltárt és Tan-
gert. A lap meg van győződve arról, hogy a

német flotta megfélemlítés céljából indult
spanyol vizekre.

A Le Journal szerint a német flottamanő-
ver arra akarja bírni az olaszokat, ne hall-
gassanak Chamberlain intő felhívására.

A Petit Prisien szerint új védelmi rendszer
van kialakulóban a Balti tengertől Kis-
Ázsiáig Törökországnak a London és Párizs
által kezdeményezett vérendszerhez való
csatlakozása által. A német flottagyakorla-
tok Nyugaton akarnak eltolódást előidézni,
amidőn a Kelet védelemre készül.

A Le Petit Journal azt hiszi, hogy Berlin
Mussolinét akarja kompromittálni, — akivel
szemben Chamberlain még bizalommal van —
és adott szavának megszegésére akarja rá-
venni azzal, hogy az olasz csapatokat a
madridi parádé után is Spanyolországban
tartsa.

Üzembe helyezték a gibraltári
torlaszokat

LONDON, április 15. A Havas távirati
iroda jelenti, hogy a gibraltári katonai posz-
tok közé felszerelt torlaszokat ma reggel
üzembe helyezték.

A londoni spanyol nagykövet
Burgosban

Burgos, április 15. (Rador.) Alba herceg,
londoni spanyol nagykövet hezaérkezett és
tegnap megbeszélést folytatott Jordana kül-
ügyminiszterrel. A nagykövet a közeli napok-
ban visszatér ismét Londonba.

Angol-orosz katonai szövetség készül

London, április 15. A Reuter ügynökség
jelenti, hogy az angol kormány a szovjet
kormányának formális ajánlatot tett angol-
orszag katonai szövetség megkötésére. Ezzel
kapcsolatban Halifax külügyminiszter ma
hosszas tanácskozást folytatott Maiski lon-
doni szovjet-követtel és egyidejűleg utasít-
totta Anglia moszkvai követét, hogy ebben
a kérdésben lépjen érintkezésbe Litvinov kül-
ügyi népbiztossal.

A Reuter értesülése szerint Anglia egy

esetleges háborus konfliktáció esetén főleg
az orosz légiflotta beavatkozására fekteti a
súlyt, annál is inkább, mert respektálni
óhajtja Lengyelország és Románia ama ki-
vándóságát, hogy a két ország területére ne
lépjének szovjet-csapatok.

Az angol kormány egyidejűleg fontos dip-
lomáciai tárgyalásokat folytat a török kor-
mánnyal, annak érdekében, hogy háboru

(Folytatás a tízedik oldalon)

VILAG TUKRÉ

Az életér

Irta: FRANCOIS DE TESSAN
volt francia külügyi alminiszter

Daladier francia miniszterelnök emléke-
zetes rádiószózatában világosan leszögezte
Franciaországnak a neopángermanizmus-
sal szemben elfoglalt álláspontját. Dala-
dier nyíltan beszélt. Az „életérnek“ elne-
vezett új német teóriáról leszögeztett defi-
nícója világosan mutatja, hogy Franciaor-
szág nem hagyja félrevezettetni magát.

Nézzünk egy kissé vissza és vizsgáljuk
meg, hogyan öltött testet ez az új német
eszme. Hitler kancellár január 30-án el-
hangzott beszédében dobta be első ízben a
köztudatba a „Lebensraum“ fogalmát,
amely megfelelője Mussolini „természetes
aspirációs“ törekvésének.

Ez a meglehetősen semmitmondó és
ugyanakkor hódítási szándékot rejtő szó
minden elképzelhető lehetőséget magában
foglat. Nagyon könnyű állítani, hogy a
Harmadik Birodalom és Olaszország min-
den gazdasági nehézsége kiterjedésének
elégtelen voltából, a gyarmatok hiányából
és nyersanyag szükségletéből származik.
Dr. Göbbels Leipzigban megtartott beszé-
dében a Führer megszokott szavazárását
átvéve gaztettnek nyilvánította a nemzet-
közi vagyonállag jelenlegi elosztásának
rendszerét és a kielégített államok önző el-
méletével szemben realista program alkalm-
mazását követelte: „A mi életterünk —
összegezte mondanivalóit — nem elégsé-
ges ahhoz, hogy népünk létét biztosíthas-
sa.“

Ez a doktrína az idegen fenntartóság
alatt élő német kisebbségekre támaszko-
dik és arra törekszik, hogy felébrerse
ezekben a német kisebbségekben egy mi-
nél nagyobb kiterjedésű Németországnak,
a „Deutschtumnak“ tudatát. Ráakarja éb-
reszteni őket a németiség érdekeinek „fel-
sőbbrendűségére“, amely felette áll azon
ország érdekeinek, ahol élnek — és hogy
meg kell valósítani az összes hatalmi erők
egységét, ki kell terjeszteni azoknak az
embereknek lakóterületét, akiknek német
vér folyik az ereikben.

Ha a német etnikai kisebbség liberális
elbánásban részesül is és ha meg is van
elégedve sorsával, akkor sem szabad meg-
feledkeznie történelmi küldetéséről. A
nemzeti szocializmus megmutatja számára
az utat. Anyagi jólétük nem szabad, hogy
eltérje figyelmüket nagy feladatukról,
amely abból áll, hogy biztosítsák az „élet-
teret“ őshazájuk számára.

Már a „Mein Kampf“ is leszögezi: „Mi
elvetjük a weimari alkotmányt, amely csak
a német állampolgár fogalmát ismerte és
nem tesz említést „németekről“ a szónak
igazi, pontosabban szólva: faji értel-
méről. Valamennyi vérszerinti németet,
akik ma dán, lengyel, csehszlovák, olasz,
vagy francia fenntartóság alatt élnek, vis-
sza kell kebeleznünk a német állam keretébe.“

A Führer bizonyos fokig enyhített ezen
a szövegen, midőn Lengyelországgal egyez-
ményt kötött és kijelentette, hogy lemond
Elzász-Lotharingiáról. Mi azonban tudjuk,
hogy mi lett Ausztriából és láttuk azt is,
hogy a szudetavidék megkaparintása után
hogyan terjesztette ki hatalmát Csehszlo-
vákiára. Memel az idők során szintén vis-
zakarult Németországhoz.

A nyugati hatalmak tiltakozására a bi-
rodalmi kancellár azt válaszolta, hogy ez
kizárólag német belligy volt. Annak ellen-
ére, hogy a müncheni egyezmény világo-
san leszögezte, hogy az egyezményt aláíró
országok előzetes megkérdezése nélkül
semmilyen területi változtatás nem eszköz-
özölhető Európában jelenlegi statusquoján,
Hitler Adolf még sem riadt vissza attól,

hogy egész sor annexiót hajtsa végre. A müncheni egyezményt a maguk módja szerint magyarázták, egyrészt leszögezve, hogy letettek Elzász-Lotharingia visszacszerzésének tervéről, másrészt, hogy miután Nagy-Britanniával tengeri egyezményt kötöttek, ezzel elismerték ennek tengeri szupremáciáját. Azonban hangsúlyozták, hogy nem egyeznek abba bele, hogy közép- és kelet-európai hegemoniájukat kétségbevonják. A francia és az angol államférfiak a valóságban soha nem járultak hozzá ilyen felfogáshoz Münchenben. Igaz, hogy jószántukból kompromisszumot kötöttek, amelynek kettős célja volt: egyrészt megőrizni az európai békét, másrészt lehetővé tenni Csehszlovákiának, hogy ha szűkebb keretek között is, de élni tudjon nélkül, hogy politikai önállóságát elvesztesse.

Mindezeket az érveket elvetette a Führer akkor, midőn az „életér” fogalmát a köztudatba dobta és egy olyan mandátumot szerzett magának, amelyet maga Csehszlovákia adott Németország kezébe.

A Berliner Börsenzeitung igazolni akarván Csehszlovákia bekebelezését, leszögezte, hogy semmi értelme nem lett volna összehívni a müncheni négyhatalmat, mert sem francia, sem pedig angol érdek nem forgott kockán. „Miután az egykori csehszlovák köztársaság elnöke saját akaratából helyezte országát a német birodalom protektorátusa alá — írja a német lap — éppen Angliának kellett volna megértenie, hogy itt egy olyan evolúcióról volt szó, amely egyáltalán nem érinti Nagy-Britanniát. Egyszerűen egy olyan lépés történt, amelyet a német birodalom „életterének” kebelén belül tettek meg.” Mindent összevéve tehát, a történetek kizárólag német magánügynek tekintendők, amely csak a németeket, de legjobb esetben is, rajtuk kívül, csak a cseheknek érinti.

Jellemző okfejtés. Ezt a hangot megtaláljuk az összes, dr. Göbbels által hangszerelt sajtó organumokban. Hogyan lehetséges, hogy ezek után nem törekedünk megtudni, hogy a Harmadik Birodalom legközelebb milyen újabb irányban óhajtja kiterjeszteni életterét? Minden újabb kelet felé irányuló terjeszkedés megnöveli a hitlerista törekvéseket. Minden újabb megszerzett pozíció újabb terjeszkedési kiindulóponttal szolgál.

Nem kell illuzióknak ringatnunk magunkat. A godesbergi találkozás óta Hitler Adolfnak az volt az egyetlen terve, hogy mindenáron hasznot huzzon a francia-angol szövetség köhézési hiányából, hogy a lehető legtöbbet aknázzon ki engedékenységből és hogy gyors cselekvésre használja fel minden lehető ingadozásunkat. Az elmúlt hónapok története világosan igazolja tételünket.

Az a tény, hogy Hitler Adolf véleménye szerint a Harmadik Birodalom majdnem minden területi követelését siker koronázta, azt látszik igazolni, hogy a nemzeti szocializmus még nem fejezte be hódítási törekvéseit. Ha Németország jelenlegi vezetőjének kijelentéseit megfigyeljük, úgy megállapíthatjuk, hogy az általuk elért eredmények nem keltek bennük pszichológiai értelemben vett meglepődöttséget, sőt ellenkezőleg, azt a nosztalgia ébreszti szívükben, hogy az elért eredmények még mindig nem mondhatók elégségeseknek. Ez a lelkiállapot nemcsak a nemzeti szocialista vezérek, hanem a faszizmus vezetői szempontjából is nyugtalanító, mert amint láttuk, „természetes aspirációkra” bátorítja őket.

A védekező álláspontra kényszerült államoknak az volna kötelességük, hogy habozás nélkül olyan biztonsági intézkedéseket fogadjanak, amelyek gátat vetnek a telhetetlen étvágynak és összefogás révén fékezi meg a hódítási szomját.

Ezt fejezte ki Daladier miniszterelnök felhívása, amely azon államok együttműködését mondotta ki szükségesnek, melyek Franciaországhoz hasonlóan a béke útját akarják követni, de együttes erővel szállnak szembe a támadásokkal.

MUTARI LOCO
SIN PROVINCE
RIMÓCZI INTREPR. DE TRANSPORT CLUJ
SIBIU VISAVI. CU GARA. PIATA GÁRII 9. TEL. - 3369.
MAGAZIE GARAI SI LOCUINTA STR. GÁRII 9. TEL. - 3025.

Mindig fiatalok...

Vannak hölgyek,
akik éveik dacára,

nem öregszenek
MIÉRT?

Nagyon egyszerű, mert szervezetük jól működik, mert szervezetük nincs megmergezve. Az állandó ifjúságnak nincs más titka. Hogy az ifjúságot és egészséget megtartsuk ki kell választanunk szervezetünkben a mérgeket és salakokat, abban a mértékben, ahogy képződnek, azaz állandóan, így megakadályozzuk felhalmozódásukat és vérünk megmérgezését. A vér feladata az, hogy eljuttassa az életerőt összes szerveinkhez, azonban ha túl van terhelve mérgező anyagokkal, csak zavarokat és betegségeket okoz.

NE VÁRJON HOLNAPIG! HA AZ EGÉSZSÉG- ÉS IFJUSÁG ELTÜNT, NAGYON NEHÉZ ISMÉR, VISSZAHOZNI

Akadályozza meg szervezete megmérgezését Urodonal használatával, ez a készítmény nagy szerű méregtelenítő szer. E Faivre professzor emlékeztető munkájában kijelenti: „Az Urodonal megvédi az artritikusokat a környező veszedelmektől, biztosítja számukra a rendszeres kiválasztást, enyhíti a megfeszült véredények ellenállását, megszünteti a

reumatikus és ízületi fájdalmakat megszünteti a lélelzési nehézségeket és a szívnyomást. Megristítja a vért szabályozza a belső kiválasztási mirigyek munkáját, visszaadja a lust és szellem rugalmasságát, mert a vér ellátást és a vérkeringést könnyebbé és szabályosabbá teszi. Csakis mérgeztelenítéssel érhetjük el a megifjodást.

URODONAL MÉRGELENITI ÉS MERIFJITJA A SZERVEZETET

Chatelain készítmény
Megbízható márka

Kapható gyógyszerárakban
és drogériákban

UJ GUINEA

A déli szélesség tizedik foka között, az Indiai és Csendes óceán szigetvilágában fekszik Uj-Guinea szigete, amely összeköti újszólván Ausztráliát Ázsiával. Hossza 2400 kilométer, szélessége 660 kilométer. Területe 785.000 négyzetkilométer, de ha hozzávesszük a hozzátartozó szigeteket és szigetcsoportokat, akkor a területe kerekén 814.000 négyzetkilométer. Grönland után tehát a világ második legnagyobb szigete. A hozzátartozó kisebb szigetek nélkül akkora, mint Svédország és Norvégia együttvéve; lakosainak száma azonban mindössze egymillió.

A folyamokban bőséges sziget délen alföld, közepén hegyvidék, amely nyugati részén ötezer méter magasságig emelkedik és csúcsait örök hó és gleccserek borítják, északi részén viszont 4000 méter magasságig hatalmas szakadékokkal feldarabolt sziklavidék húzódik. Délkeleten számos kialudt vulkán található, az északi partvidéken pedig gyöngyben működő vulkánok hegyeket.

A forró, egyenlítővidéki időjárás az év közepén 25–28 fokot mutat. Esős időben nagyon egészségtelen a szigeten való tartózkodás, azonban a többi évszakokban eléggé tűrhető; helyenként rendkívül kellemes a tartózkodás. A klíma hozzásegíti a legdusabb növényzethez a sziget földjét, amelynek nagyrészt igen sűrű mangroviák fedik. A legváltozatosabb trópusi fák és növények találhatók vadonjaiban, természetesen különböző állatfajták is. Uj-Guinea egyike a föld leggazdagabb pálmatermő vidékeinek. Vadon nő a kókusz és szágópálma, a szentjánoskenyér, bors, a legkülönbözőbb és Európában ismeretlen gyökérnövények fajtája, amiket rendkívül jól ki lehet élemezni szempontjából használni. A cukornád óriási területen szintén vadon terem. Az esőben szegényebb részekben sok az ausztráliai akác és az eukaliptusz, amelynek gyantáját sokféle ipari cikkre használják.

Allatvilága teljős állatokban nagyon szegény. A kenguru annak ellenére, hogy elég nehéz és terjedelmes, ezen a szigeten könnyen mozog, sőt kitűnően mászik magas pálmafánokon is. Roppant gazdag a sziget madárvilága, a struccszerű kazuár, amely egyike a legszebb és leghasznosabb állatoknak ezen a vidéken.

A benszülött lakosság között a pápa az uralkodó faj, akiket a malájokhoz sorolnak, keleten azonban a polinézaiak vannak több-

ségben. A malájok Uj-Guineában felvették az iszlám vallást. A falvakon egészen kis körzetekben külön-külön nyelvjárást használnak, kultúrájuk egészen kezdetleges, sokhelyütt cölöpökön laknak és ott állanak fejlődés dolgában, ahol a kö- és fakorszakbeli emberek. A kannibalizmus még eléggé elterjedt közöttük és valószínű, hogy a sziget belsejében számos eddig ismeretlen emberfajta él. A sziget még nincsen tudományosan felderítve és mondhatjuk, hogy egyik legismeretlenebb része a földnek. A sziget gazdasági fejlődését a fehérek irányították és pedig természetesen benszülött, vagy behozott szines fajták segítségével. Néhány helyen már petróleumforrásokat is találtak és kezük azokat kihasználják. Politikailag a sziget egyrésze Hollandiáé, másik része pedig az ausztráliai államszövetségé.

A holland Uj-Guinea felöleli a sziget nyugati felét, beleértve az északnyugati partvidék Pápa-szigeteit, éppúgy, mint a déli partvidék szigetét is. A terület 390.000 négyzetkilométer, 196.000 lakossal, akik között 1930-ban mindössze 300 európai volt. A holland rész politikai és gazdasági kiaknázása még meg sem kezdődött. Alig tenyésztettek kultúrnövényeket, a kiaknázás egyelőre a benszülöttekkel való csereviszonyból áll.

1901 óta annektálták az ausztráliai államszövetség katonái Uj-Guinea másik részét, amelyet Panuanak neveznek. Ez a hollandiai területtől keletre húzódik; 234.000 négyzetkilométer terjedelmű, 275.000 lakossal. 1931-ben 1128 volt közöttük a fehérbőrű. Gazdaságilag ez a terület is alig fejlődött még, de az ausztráliaiak, főleg azonban az angolok, rendkívül sok kókuszpalmát, gumit és egyéb hasznos növényt termesztnek. A benszülöttekkel való cserekereskedelem révén jelentékeny mennyiségű koprát, kacsukot, gyöngyöt, gyöngyházat és egy trepang nevű ehető kagylót. Aranyat, rezet, kőolajat és szén is bányásznak. Ennek a résznek közigazgatási centruma Port Moresby 2500 lakossal.

Az ausztráliai részen terjedt el egykor a német Uj-Guinea is, amelyet 1921-ben csatoltak át az ausztráliai államszövetséghez. Ez a rész 1884 óta Kaiser Wilhelmshand néven volt ismeretes. E terület — a németek alatt — az összes déltengeri szigetekkel, Szamoát kivéve, egyetlen közigazgatási egységet alkotott. A németek alá abban az időben egy

240.000 négyzetkilométeres terület tartozott, 531.000 lakossal.

A mai brit és egykori német Uj-Guinea együttvéve 474.000 négyzetkilométer terjedelmű, 711.000 lakossal, közöttük hozzávetőleg 1300 európai. Hatszázharmincketten vannak olyanok közöttük, akik a háború után, mint német állampolgárok étek a Németországhoz tartozott Uj-Guineában. Ezek ott maradhattak és felvették az ausztráliai állampolgárságot. A világháború után tilos volt németeknek a bevándorlása. 1927-ben azonban ezt a tilalmat feloldották, úgyhogy néhány száz német (az ottlévő németek rokonai) bevándorolhattak és ezekkel együtt számuk közel ezerre emelkedett.

A fehérbőrűek által irányított kolonális munka 72.000 hektárt ölel fel. Roppant nehéz és viszontagságos mezőgazdasági munkálkodás után tudnak termelni koprát, kacsukot, kakaót és kávé.

1926-ban a Huon golf irányában aranybányákat fedeztek fel, amelyek a következő évben már 132.000 font aranyat eredményeztek. Az ausztráliai közigazgatás székhelye Madang, amelyet azelőtt Friedrich Wilhelm Hafennek neveztek.

Önéletrajzán dolgozik Párizsban Windsor Edward, Anglia egykori uralkodója

A windsori herceg nénylatkozata egy Párizsban élő angol újságíró előtt

London, április 15. Alice Hemming, az előkelő társadalmi osztályhoz tartozó angol újságíró, beszélgetést folytatott a windsori herceggel, aki most első ízben nyilatkozott bő részletességgel a világsajtót hűfigyelmű foglalkoztató regényes házasságáról és a volt angol király lemondásának körülményeiről.

A windsori hercegi pár jelenleg Párizsban tartózkodik és az újságíró első kérdése életükre vonatkozott.

— Semmi rendkívüli nincs a jelenlegi életünkben — kezdte nyilatkozatát a windsori herceg. Ugy élünk, mint ahogyan régebben óhajtottuk. Sok tekintetben nyugodtabb és egyszerűbb életet élünk, mint akármely polgári házaspár. Boldogan és nyugodtan élünk és hálát adunk a sorsnak, hogy csendben élhetjük le napjainkat.

Arra a kérdésre, hogy Franciaországban vagy Angliában élnének-e szívesebben, a windsori herceg így válaszolt:

— Világos, hogy inkább Angliában. De Franciaországban is igazi baráti körre találunk szert. Időnként Párizsban is hol egy- hol másik angol barátunkkal találkozunk. Az újságíró végül is VIII. Eduard angol király trónjáról való lemondása felől érdeklődött.

— Az egész rendkívül hirtelen történt, — válaszolta a herceg. Abban az időben egyetlen ember nem akadt, aki nyilvánosságra hozza a herceg felfogását. Nem tudom elképzelni, hogy az angol nép érzelmei azok lettek volna, amelyeket vezérei fogalmaztak meg. Annyi hazugság kavargott rólunk szert a világban és nekünk nem állott módunkban megcáfolni azokat.

— Így például többek között azt is állították, hogy a hercegnek soha nem volt számdékában trónra lépni. Vajon azért dolgozott olyan odaadással welszi herceg korában, hogy visszautasítsa a koronát akkor, midőn hatalomra kerülve megvalósíthatta volna azokat az elképzeléseket, amelyekhez olyan szenvedélyesen ragaszkodott?

A herceg az újságíró kérdésére sem volt hajlandó nyilatkozni a tavaszra tervezett angliai utjokról. A hercegi pár — írja az újságíró — el akar kerülni minden olyan okot, amely polemikára adhat alkalmat, különösen most, az angol király kanadai és egyesült államokbeli utazása előtt.

Ezután elmondotta a windsori hercegnek hogy alkalma volt találkozni a glouchester hercegi párral és hogy el volt ragadtatva glouchesteri hercegnek elbájos egyéniségét.

Windsor Edward, az angol birodalom egykori uralkodója, idejének nagy részét bizonyos személyekkel való tárgyalásokkal töltte, hogy a kapcsolatokat ne veszítse el. Szabályos idejében legszívesebben golfozik, vagy pedig önéletrajzát írja, hogy igazi adatokkal szolgáljon az utókornak életéről és lemondásának körülményeiről.

IGY IRTOK ÉN POLOSKÁT

Deák mérnök, P. Unirei 7.

Telefon 17-17.

A Z

Nahum

Dr. Nahum Gelo

genfi főmegbízottja,

et rendezésében e

Londoni Palesztina

mában támadt pol

szólt a következő

— Az angol kor

ató: az egyik azt

l a döntést Pales

gy félévre, sőt ha

Macdonaldal az é

etne. Kaotikus álla

llanatanlyilag, mik

ai. Lehetséges, ho

eresztül vinni a j

parlamentben f

gy bizonyára m

azonban nem ragas

ben bizonylat nagy

zembeszállni Macd

— A londoni F

arca nem jelentett

ára. Világpolitikai

flenebb volt a pill

onferencia elhala

rt volna, de nem

okok számára, akik

arab államokat, r

na miatt. Világos

zámára nem fog

ezni a konferencia

llágpolitikai kérdés

— Minden kilátá

ellet vennünk a

ndenesetre pozitív

ny, hogy sikerült

get a zsidó tábor

irányzatok között

mer Hacairig. a

szoelig.

Goldmann dr. ezu

gyalásokat, majd

ta:

— Ha a kormány

adonald terveit,

azoknak végreh

gkevésbé sem áll

ei ezeket a javas

na lehet tenni Pale

ta ellenére. Megta

szemlékötésüket a

n. A valóság az, h

gy védik az arab

Ha az angol cse

nkisem akadályoz

gy évente kétszáz

szágra. Az arab

beszélgetések so

zetők előtt, hogy

kül semmisen t

— Nincs tehát o

ünk. Tíz éves ter

miniket, mert ne

l. A londoni kon

ározatokat akada

plást nem fogják

id elfelejteni, ho

nyagobb erőfeszít

lesztina ellen tör

gatartása ma d

niót tudnának a

nkre állanának a

ek. Eleendő föld

ndelkezésünkre. H

Macdonald terv

barátságát Angli

ny kidolgozásába

sz. Anglia ennel

övetségese marad

— határozatokr

angol kormány

sok állanak köz

hozak a korm

ellen harcolni,

ny segítségével

hozatni a jelen

ES KRIKA

ENKULTÚGYI

Manchester Gu

eanor F. Rathbo

— többek közt

— Csak kétszáz

dnini az utóbbi

metországi élet

idő és ötszázze

eg ott szenvedni.

idő a volt Csehs

idő el üldöztes

tvábbi másfél

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Palesztina

Nahum Goldmann nyilatkozata a cionizmus politikai helyzetéről

Dr. Nahum Goldmann, a Jewish Agency főmegbízottja, a svájci cionista szervezet rendezésében előadást tartott Zürichben a londoni Palesztina-konferenciáról és a nyolcnapos támadt politikai helyzetről. Többek között a következőket mondta:

Az angol kormányban két áramlat látható: az egyik azt kívánja, hogy halasszák a döntést Palesztinai ügyében legalább egy fél évre, sőt ha lehet egy évre; a másik, Macdonalddal az élen azonnali döntést szeretne. Kaotikus állapot ez: senki sem tudja pontosan, mik a kormányok a szándékai. Lehetséges, hogy Macdonaldnak sikerül meggyőznie a javaslatát. Ha a kormány parlamentben felveti a bizalmi kérdést, egy bizonyára megkapja a többséget, ha azonban nem ragaszkodik ehhez, úgy mindegyik biztonnal nagy parlamenti többség fog megszavazni Macdonald tervével.

A londoni Palesztina-konferencia kudarca nem jelentett csatlósást a zsidók számára. Világpolitikai szempontból a legkedvezőbb volt a pillanat a mi számunkra. A konferencia elhalasztása csak hasznunkra volt, de nem lett volna hasznos az arabok számára, akik Londonban akarták látni az arab államokat, nem is a zsidók és Palesztina miatt. Világos volt, hogy Palesztina számára nem fog világos döntést eredményezni a konferencia, mindaddig, amíg a nagy geopolitikai kérdések nem tisztázódnak.

Minden kilátástalanság ellenére részt vettünk a konferencián. Számunkra mindegyre pozitív eredményt jelent az, hogy sikerült elérnünk a teljes egyetértést a zsidó táborban az összes áramlatok irányzatok között. Lord Bearstedtől a Három Hecairig, a baloldaltól az Agudasz vezetőig.

Goldmann dr. ezután ismertette a londoni tárgyalásokat, majd a következőket mondta:

Ha a kormány véglegesnek minősíti Macdonald terveit, akkor sem került volna szóba az arabok a zsidó bevándorlására. A kormány sem áll szándékában megvalósítani ezeket a javaslatokat. Ma már semmit lehet tenni Palesztinában a zsidók érdekében. Megtagadnak az adófizetés és a munkaadókat a tervek megvalósítására.

A valóság az, hogy ma az angol csapatok az arabokat a zsidó bevándorlás ellenében akadályozhatják meg a zsidókat, akik évente kétszáz ezer embert hozzanak az országba. Az arab államok képviselői máris megtagadják az arabok a zsidó bevándorlását, akik a zsidók közreműködése nélkül semmiféle történet Palesztinában.

Nincs tehát okunk arra, hogy pánikba eszünk. Tíz éves tervek ne nyugtalanítsanak minket, mert nem egyebek spekulációk. A londoni konferencián katasztrófális javaslatokat akadályoztuk meg. A bevándorlást nem fogják felfüggeszteni. Nem szabad elvárni, hogy ez a konferencia volt a zsidó erőfeszítés, amely eddig a zsidó Palesztina ellen történt. Ha halasztás történt, az az zsidó győzelmet jelent. A zsidók megtagadják a döntő jelentőségű. Husz új tervet tudnánk létesíteni, ha rendelkezésünkre állnának a szükséges anyagi eszközök.

Elégendő föld, ember és felszerelés áll rendelkezésünkre. Ha a kormány el is fogadja Macdonald terveit, nem mondanak fel a bizalmat Angliának. A palesztinai alkotmány kidolgozásában azonban nem vennék részt. Anglia ennek ellenére is természetesen megmarad a zsidó népnek. „Végül a határozatoktól nem kell tartanunk. Az angol kormány átalakítása és új választások állanak közelebb, amelyek új embereket hoznak a kormányba. Nem fogunk Angliával harcolni, hanem az angol közvélemény segítségével igyekezni fogunk meggyőzni a jelenlegi kormány határozatait.

Anglia

Anglia

ALLEN KRITIKA AZ ANGOL KORMÁNY MENEKÜLTÜGYI POLITIKÁJA ELLEN. A „Manchester Guardian“ nyílt levelet közöl a zsidó F. Rathbone képviselő től. Többek között a következőket írja: Csak kétszáz ezer zsidó tudott megszerezni az utóbbi években az elviselhetetlen gazdasági életről. Mintegy ötszáz ezer zsidó és ötszáz ezer „nem árja“ kénytelen volt szenvedni. Ehhez járul még 250 ezer zsidó volt Csehszlovákiában. Hárommillió zsidó elűzöttet lát Lengyelországban, több mint másfél millió Litvániaiban, Magyar-

országon és más kelet-európai országokban. Anglia önző izolációs politikájának az az indokolása, hogy félni kell az antiszemitizmus felébredésétől, valóban fennáll, ezt a veszedelmet azonban legkönnyebben úgy lehet leküzdeni, ha megmutatják a világnak a zsidó nép nagylelkűségét, hogy a zsidók nemcsak saját testvéreiket segítik, hanem a keresztény menekülteket is és sokkal nagyobb mértékben, mint a keresztény egyházak.

Rathbone képviselő a következő javaslatokat teszi az angol menekültügyi politika megváltoztatására:

1. Szakítás a céltalan Evian-politikával. Vizsgálják meg az összes létező terveket, amelyek közül az angol guyanai a legbiztosabb, azzal a céllal, hogy nagyszabású menekültügyi telepítést valósítsanak meg a tengerentúli országokban, akár az angol birodalom keretében, akár azon kívül. A kormány nagyszabású kezdeményezése és pénzügyi segítsége nélkül, ami nemzetközi kölcsön, vagy kolonizációs hitel formájában is lehetséges, nem lehet megvalósítani ezeket a terveket.

2. Menekültügyi otthonok és táborok létesítése Angliában, amelyekben átmeneti elhelyezkedést biztosítsanak a menekültek számára, szakmailag kiképezik őket és továbbvándorlásukat lehetővé teszik.

3. Olyan feltételeket kell teremteni, amelyek között a menekültek nem kényserülnek arra, hogy napokat és éjszakákat töltsenek a külföldi angol konzulátusok előtt, vagy hogy kitegyék magukat annak a veszélynek, hogy Angliából visszaküldjék őket, mert nem ismerik a beutazási és tartózkodási engedély feltételeit, vagy nem tudnak idejében érintkezésbe lépni a menekültügyi szervezettel, vagy angoliai barátokkal, stb. Mindezen anomáliákat ki lehetne küszöbölni, ha egy miniszter vezetése alatt kormányhivatal venné a kezébe az egész menekültügyi kérdést.

4. Az annakidején Csehszlovákiának ígért hatmillió fontos kölcsönből négy millió fontos nem használtak fel. Ezt az összeget fordítsák a menekültek és különösképpen a csehszlovákiai menekültek javára.

AZ ELSŐ IFJUSÁGI MENEKÜLT CSOPORT ELINDULT AUSZTRÁLIÁBA. Tegnap szállt hajóra az első ifjúsági menekült csoport — husz 18 éves aluli ifjú — ausztráliai beutazási engedéllyel. A fiatalokat Melbourneban állami mezőgazdasági iskolában fogják kiképezni. Kivándorlásukat a németországi zsidó segélyező bizottság az ausztráliai zsidó tényezővel karöltve szervezte meg. A bizottság reméli, hogy rövidesen újabb csoportot indít utnak Ausztráliába.

A ZSIDÓ MENEKÜLTEK ÚJ IPARI ÜZEMEKET LÉTESÍTENEK DÉL-ÁFRIKÁBAN. A délafrikai Jewish Board of Deputies legutóbbi ülésén jelentés hangzott el a Dél-Afrikába került menekültek gazdasági tevékenységéről. Az ebben az irányban folytatott vizsgálat 2373 egyenre terjed ki, akik főleg Johannesburgban, Fokvárosban és más városokban élnek. 35 százalékuk igen jómódu. A többiek közül 557 önálló gazdasági tevékenységet fejt ki, 984 pedig alkalmazott. Az 557 önálló közül 392 összesen 2930 egyéni foglalkoztatást üzemében, és pedig 936 délafrikai európai, 1675 nem európai és 339 menekültet.

A menekültek számos új ipari üzemet építettek, amelyek azelőtt nem léteztek, így például a vegyi és műszaki ipar számos új ágát teremtették meg. Az új vállalatok máris kedvező kihatással vannak az ország gazdasági életére.

Bulgária

ORT ISKOLA BULGÁRIÁBAN. A mezőgazdasági minisztérium engedélyével az ORT mezőgazdasági tanfolyamot létesített Szófiában a zsidó ifjúság számára. Az új intézmény felavatása a napokban történt meg ünnepélyes keretek között, a kormány, a zsidó hitközségek és szervezetek képviselőinek részvételével. A tanfolyamon száz növendék vesz részt. A gyakorlati munkálatok egy nagy farmon folynak, amelyet a kormány bocsátott az ORT rendelkezésére. A mezőgazdasági minisztérium, amely szívesen látja az ifjúság kiképzését, kijelentette, hogy hajlandó az ORT farmon kiképzett növendékeket tanulmányaiknak elvégzése után

az állami mezőgazdasági intézményekben foglalkoztatni, hogy ott tökéletesítsék tudásukat.

Franciaország

„VÁLASZUTON“ CIMMEL A ZSIDÓKÉRDÉS RÖL SZÓLÓ IRODALMI GYŰJTEMÉNYT ADNAK KI PÁRIZSBAN. A napokban „Au Carrefour“ címmel új zsidó könyvsorozat indul meg Párizsban. A könyvek irodalmi gyűjteményként fel fogják ölelni az összes időszerű zsidó bölcséleti, művészeti és irodalmi kérdéseket. Ezek a kiadványok 3—4 hónapos időszakonként fognak megjelenni 14—18 iv terjedelemben. A könyvek szerkesztését E. Tscharikover és J. Jefroykin vállalták. Az első 240 oldal terjedelmű füzet a következő cikkeket és tanulmányokat tartalmazza: E. Tscharikover: Egy gyenge nemzedék tragédiája, Z. Kalmanovits: A történelem kalapácsa alatt, W. Lipski-Bertholdy: Történelemfilozófiai megállapítások a zsidó vándorlásokról, A. Menes: Utunk és nyomorúságunk, H. Zeitlin: Betöltöttük-e nemzeti hivatásunkat? Rappaport: Gondolatok a zsidókérdésről, A. Golomb: A zsidó gondolat feladatai, Stefan Zweig és Max Brod arra a kérdésre válaszolnak: vajjon zsidóknak feltétlenül csak zsidó-politikával szabad-e foglalkozniok. Ben Adir: A territorializmus alapjairól, Hartglass és Liebenstein a territorialista gondolat kritikájáról írnak. Az első gyűjteményben még Itzig Manger, Aaron Zeitlin, dr. M. Schwartz és Daniel Tscharny szerepelnek hosszabb írásokkal. Gazdag bibliográfia és zsidó lap-szemle zárja be a gyűjtemény első kötetét.

Peru

HOGYAN ÉLNEK A ZSIDÓK PERUBAN? A „Der Spiegel“ című buenos ayresi zsidó lap a következő jelentést közli Peruból: „A zsidók gazdasági helyzete Peruban lényegesen javult. A szefárd német, lengyel és

beszárbiai zsidók egységes szervezetbe tömörültek azzal a céllal, hogy kiépítsék és megerősítsék a perui zsidó közösséget és gondoskodjanak az országba érkező németországi zsidó menekültek sorsáról. Külön alapot teremtettek, hogy elősegítsék a menekültek produktív munkáinak való elhelyezkedését. Az utóbbi napokban 50 zsidó család érkezett Németországból, amelyeknek tagjait meleg fogadtatásban részesítették a perui zsidók. Az egyesült zsidó bizottság élén A. Heller áll, aki már eddig is nagy érdemeket szerzett a zsidó közéleti munka terén. Az utóbbi időben Manuel Eidemann, akinek nemzsidó körökben is nagy befolyása, éles harcot indított meg a nemzeti szocialista propaganda ellen. Az akcióhoz számos perui intellektuel is csatlakozott.

Lengyelország

MEGTORLASOKAT FOGANATOSITOTT A VARSÓI VÁGÓHID IGAZGATÓSÁGA AZOK ELLEN, AKIK RÉSZTVEVTEK A HUSZTRAJKBAN. A varsói városi vágóhid igazgatósága megtorlasokat foganatosított azok ellen a zsidó mészárosok ellen, akik a vágatási tilalom elleni tiltakozás jeléül proklamált sztrájkban résztvettek. 58 zsidó mészárostól megvonták a husárusítási koncessziókat. Azonkívül háromhavi időtartamra jelentősen leszállították a kóserhus mennyiségét.

Uránia Mozgó
1.) S. O. S. TANGER
Izgalmas dráma, szenzációs tengeri felvételekkel. Főszerepekben:
Pierre Fresnay, Ralf Wanka
Helyárak: minden bélyeg és adóval együtt Lei 19, Lei 26 földszint, Lei 29 páholy.

RENDKIVÜLI DUPLA MŰSOR!
2.) Emberek, állatok, szenzációk
Kalendorfilm, eddig nem látott cirkusz-mutatványokkal. Főszerepekben és rendezte:
Harry Piel

Katonai intézkedések az összes európai országokban

Németországban és Oroszországban 2-2 millió ember áll fegyverben

Bucuresti, április 15. A „Semnalul“ írja: „Az annyira feszült nemzetközi helyzet Európa összes országait arra késztette, hogy hatalmas katonai intézkedéseket foganatosítsanak. Egyes országokban milliók állnak fegyverben, mások tömegesen hívják be a tartalékosokat. A nagyvezérekok mindenütt lázas tevékenységet fejtenek ki. Újabb franciaországi jelentés szerint egyéni béhívókkal hívták csapattestekhez a tartalékosokat. Franciaországnak ma teljes hadilét-száma fegyverben áll.

Olaszország ugyancsak behívta a csapat-testekhez az 1901—1912-ben született tartalékosokat, az 1917, 1918 és 1919-ben született ifjakat, összesen egymillió embert.

Lengyelország a Németországgal való viszony kiéleződése után 600 ezer tartalékost hívott be és rendkívüli módon megerősítette határait.

Németországnak közel kétfélmillió embere áll fegyverben

Miután Oroszország állandóan kétfélmillió embert tart fegyverben, Vorosilov marsial, a szovjet hadügyminisztere kijelentette, hogy pillanatnyilag nem hívna be tartalékosokat, mert az állandó katonai létszám elegendő a pillanatnyi szükségességekkel szemben.

A kisebb országok is fontos katonai intézkedésekhez nyulnak. Hollandia mozgósította összes katonai erőt. Belgium és Svájc széleskörű intézkedéseket tettek. A feszültség fokozódik a Földközi tengeren. Több angol hadihajó érkezett Kefaloníába és az

argostolai öbölben vetettek horgonyt. Korfutól 150 kilométerre. Ez a hír nagy idegességet váltott ki az olasz közvéleményben. Ebben az általános feszültségben kérdés, vajjon Chamberlain meglobogtathatja-e még a béke olajágát, vagy pedig engedni fog az angol admirális és a nagyvezérkar tanácsainak, amelyek azonnali és hatályos katonai intézkedéseket követelnek.

A Magna Charta eredeti példánya a newyorki világkiállításán. Londonból jelentik: A kereskedelmi minisztérium 140.000 fontra biztosította a Lloyds biztosítótársaságnál a Magna Charta egyik eredeti példányát, amelyet a lincolni székesegyház adott kölcsön és melyet erre a célra készült páncélszekrényben szállítanak a newyorki világkiállításra. A kiállítás angol pavillonjának főbb nevezetességeit 50 óriási acélláda csomagolták.

Lakásféregtelenítéseket garanciával

végez Paragáz osztályunk. Teljes szagtalanítás. „POLYNEA“ kémiai laboratórium. Str. Consiliului National 3. (Főpostamögött.) Telefon: 35-01.

Fagyalt-délutánra jöjjen a CSEKE cukrászdába
Piața Unirii 22 udvarban. Iuliu Maniu 1 szám.

POLOSKÁT

P. Unirei 7.

17-17.

HIREK

Más ez a tavasz

Ez a tavasz is olyan, mint a többi: virágba bomló, szédült, örjítő, a szél a tért vak izgalommal tölti s lendülni kezd az ellustult idő.

A tájak csupasz testére száz égi, serény kéz szövö a tarka ruhát s a tört szivekre valami légi, könnyű öröm dobja rá mámorát.

Valami mégis más most e tavaszban, mint ami régen lázra hevített, hiányzik belőle az a dallam, mit visszazengtek szerte a szivek.

Valami, igen más most e tavaszban: nem az embernek, nem nekünk virul, sikolyokat rejteget a dallam, mely végzetlenk hangjához idomul.

Lázunk lángjából a meleg hiányzik és szavunkból a felelt biztatás — Tavasz van s a szívünk mégis fázik: más ez a tavasz, ó mennyire más!

Salamon László

— Csütörtökön lesz száz éve, hogy I. Károly román király megszületett. Csütörtökön lesz 100 éve annak, hogy Románia első királya, I. Károly megszületett. Ez alkalommal istentiszteletek lesznek az egész országban.

— Vaida-Voevod királyi tanácsos tanácskozása Gafencu külügyminiszterrel. Bucurestiből jelentik: Mielőtt Berlinbe utazott volna, Vaida-Voevod tegnap megbeszélést folytatott Grigore Gafencu külügyminiszterrel.

— Sulyos gépkocsiszerencsétlenség a Nagyvárad—Kolozsvár közötti országúton. Tegnap délután fél 3 óra körül sulyos kimenetelű gépkocsiszerencsétlenség történt a Nagyvárad—Kolozsvár közötti országúton. Az 576-os rendszámot viselő nagyváradi gépkocsi, melyet Kovács József sofőr vezetett a 693. számú kilométerkönel egy utszéli fának rohant. A kocsi darabokra zúzódott. A gépkocsivezető és utasai, egy tüzértőhadnagy és felesége, sulyosan megsebesültek. Mindhármat beszállították a nagyváradi kórházba, ahol gondos ápolás alá vették őket.

— Az Astra szervezi meg Erdélyben a társadalmi szolgálatot. Mint ismeretes, ezidén életbelép a társadalmi szolgálatról szóló törvény, amelynek értelmében minden egyetem végzett egyén mielőtt megkapná diplomáját, egy esztendőre kell eltöltsön valamelyik faluban a társadalmi szolgálat keretében. Erdélyben a társadalmi szolgálat alkalmazását az Astra kultúregyesületre bízták. Dr. Petre Ramneantu kolozsvári orvos, aki az egyetem higiéniai intézetében teljesít szolgálatot, megbízást kapott, hogy készítse el a társadalmi szolgálat gyakorlati alkalmazásának tervét.

— Eltebb embereknél, akik gyakran fel vannak fúvódva, úgy az alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét a természetes „Ferenc József” keresztíviz rendszerint hamar mérsékli, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást leszállítja. Kérdezze meg orvosát.

— Egy segesvári postatisztviselő öngyilkossági kísérlete a nagyváradi Rimanóczy-szállodában. Nagyváradról jelentik: Tegnap hajnalban 3 óra körül a pályaudvarról egy izlésszen ültözött hölgy érkezett a Rimanóczy-szállodába, ahol szobát kért. A bejelentőlapra a következőket írta: Heinzel Stefánia, PTT tisztviselő, Segesvár. Heinzel Stefánia az egész délelőttöt a szállodában töltötte. Későbbben eltávozott a szállodából, kor délután azonban már ismét visszatért a szállodába és magára zárta az ajtót. Félóra múlva a személyzet gyanus hörgésre lett figyelmes és miután az ajtót többszöri felszólításra sem nyitotta ki, feltörték azt és a pamlagon ott találták a segesvári hölgyet eszméletlen állapotban. Az éjjeli szekrényen egy fiolában néhány lúminál tablettát találtak és így könnyű volt megállapítani, hogy lúminállal mérgezte meg magát. Beszállították a biharmegyei Közkórházba, ahol az orvos ellen-injekciót adott be neki. Közben megjelent a rendőri bizottság is a szállodában, ahol négy bucsulevelet nem bontotta fel, hanem megvárta, míg a lúminállal öngyilkos lett tisztviselő magához tér. Heinzel Stefánia állapota sulyos, de nem életveszélyes.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen

JAWOL

— Folytatja a városépítési munkálatokat Kolozsvár gazdasági igazgatósága. Kolozsvár városának költségvetésében kertészeti és városépítési célokra ebben az évben 2.200.000 lejt vettek fel. Ebből az összegből a gazdasági igazgatóság folytatja a tavaly megkezdett városépítési munkálatokat. Ezer darab hársfát és akácfaültet el, a nagy sétateret rendbe teszi, 250.000 lejt költséggel befejezi a már megkezdett új virágházat s a fennmaradó összegből pedig a fellegrvári oldalt hozza rendbe. Szarpeniutakat, terraszokat, szökőkutakat létesítenek, megtámasztják a roskadó sziklafalakat, állandó virágzó diszkokokkal ültetik be az egész oldalt, úgyhogy a fellegrvári oldal a jövő évben már a szemnek igazán kellemes látványosság lesz.

— Beiratkozások a „Bet Jiszraél” jesiván. A Viseul de susi Bet Jiszraél jesiván, amely Mendel Hager főrabbi vezetése alatt áll, e hó 23-án kezdődnek az előadások. A tananyag: Sulcham Árucl, Orach Chajim I. rész, Jore Dea, Hilchot trefot, Tahud Köszibot.

Pehelykönnyű, orvosilag elismert

gyógycipők

viszér, lúdtalp és bokasüvedésnél, valamint áldott állapotban levő anyáknak. KOHN ISTVAN belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1.

— Újabb rendelkezések a katonai előkészítő ifjak ügyében. Bucurestiből jelentik: Illetékes körök rendeletet adtak ki, amelynek értelmében tilos a katonai előkészítő ifjakat a vasárnap és ünnepnapokat megelőző éjszakai munkában foglalkoztatni. A rendelkezés ellen vető gyarákat és vállalatokat megbüntetik.

— Zürichi árfolyamok (április 15.): Márka 178.37, holland forint 236.65, dollár 446.—, font 20.8725, francia frank 11.80, csehekrona (nem jegyzik), pengő 87.—, dinár 10.—, lej 3.30, zloty 84.—, belgas 74.90.

— Halálozás. A szatmári zsidó társadalmat nagy veszteség érte Kamil Efraimné hirtelen elhunytával. A megboldogult, a dolgozó zsidó nő, valamint családját rajongásig szerető anya mintaképe volt, aki szerénységével, vallásosságával és jótékonyosságával az egész zsidó közösség szeretetét bírta. Zsidó nemzeti érzeit mindenkor kifejezésre juttatta. Hátramaradt családja iránt osztatlan részvét nyílvánult meg.

— Bomba robbant egy liverpooli telefonfülkében. Londonból jelentik: Tegnap bomba robbant egy liverpooli telefonfülkében. Egy személy megsebesült. A rendőrség egy másik telefonfülkében felnemrobbant pótközpontot talált.

— A Szomorúságának énekese budapesti előadása. Nem mindennapi művészi élményben volt részük szombaton este azoknak, akik a budapesti zsidó hitközség Goldmark-teremben tartott időnkénti előadásokat látogatták. Forgács Sándor, a kolozsvári Magyar Színház volt drámai művésze rendezésében mutatták be az annak idején Erdélyben nagy sikerrel vendégszereplő vilnai jiddis színtársulat „föslágerét”, Ossip Dynow „Szomorúságának énekese”-t. A vilnai társulat vendégszereplése után — amint emlékeztet — a kolozsvári Magyar Színházban is színpadra került a darab Szabó Imre fordításában és Forgács Sándor rendezésében, aki egyben a férfifőszerepet is játszotta. Nemsokára Pesten is színpadra került a Bethlentéri Színházban, de nem nagy sikerrel. A szereplők, bár jól játszottak, nem tudták beleélni magukat az álomjáték „jelkiségeibe”. Pedig ezen van a hangsúly. Hogy a mostani előadásnak olyan rendkívüli erkölcsi és anyagi sikere volt, az úgyszólván egyedül Forgács Sándor érdeme. A kitűnő művész, időt és energiát nem sajnálva, heteken át úgyszólván minden szereplővel külön-külön tanulta be a szerepét, közben fűhöz-fához szaladgált, míg elérte, hogy az előadás zökkenésmentesen, stilszerű díszletekkel és jelmezekkel mehetett végbe. Jobb összjátékban egyetlen budapesti színháznál sincs részünk. Az összes szereplők — Színeskamarából kimaradt zsidó színészek — külön-külön átértékelték a darab lényegét. Jöskét itt is Forgács Sándor játszotta, hatalmas sikerrel.

— Seyss Inquart két bizalmas emberét halálos autókatasztrófa érte. Pozsonyból jelentik: Alagor László és Hammerschmidt, Seyss Inquart két legbensőbb munkatársa, tegnap Pozsony közelében autóbaleset áldozatául estek. Seyss Inquart mindkét munkatársa a szerencsétlenség színhelyén szörnyethalt.

— Vallott a bucaresti feleséggyilkos. Bucurestiből jelentik: Megirtuk, hogy Gheorghe Glont bucaresti munkás borzalmas kegyetlenséggel meggyilkolta feleségét, akinek késsel levágta a fejét. A feleséggyilkos most újabb vallomást tett a bucaresti rendőrségen. Elmondotta, hogy apósa végrendeletileg feleségére hagyta a vagyonát, azzal a kikötéssel, hogyha az asszony meghalna, a vagyon órára száll. Először apósa akarta megmérgezni, majd mikor az nem sikerült, elhatározta, hogy megöli feleségét és már előre biztosítja magának az örökséget, miután az öregember, aki sulyosan beteg, legfeljebb két-három hétig élhet még. A feleséggyilkost átadták az ilfovi törvényszék ügyészségének.

— Párizs kereskedőtestületei kimondták a német áruk bojkottját. Párizsból jelentik: A Pariser Tageszeitung foglalkozik a német áruk bojkottjával és ennek kapcsán a következőket írja: „A Faubourg Saint Honoré negyed kereskedelmi testület legutóbbi ülését tartott s ezen a következő határozatot hozták: Mától kezdve testületünk tagjai kötelezik magukat arra, hogy nem vásárolnak semmiféle olyan árut, amely Németországból, Csehszlovákiából, vagy Ausztriából ered. Ezzel szemben a tagok kötelezik magukat arra, hogy a szükséges árukat Angliából, Amerikából, vagy más államokból rendelik meg. A kereskedőtestület reméli, hogy: 1. A mozgalomhoz csatlakozik Párizs valamennyi luxus üzlete. 2. A francia kereskedelem tudomásul veszi, hogy Németország az áruért kapott devizák ellenében fegyvereket vásárolna, amely fegyverekkel rátámadna Franciaországra. A lap szerint a bojkottnak annyival is inkább nagy a jelentősége, mert a kereskedőtestület tagjai sorában Párizs legelőkelőbb boltjainak a tulajdonosai állanak.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, bélnyomás, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bífájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lej. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— Meggyilkolták Prejmer, braszóme gyi község leggazdagabb asszonyát. Brassóból jelentik: Prejmer községben fejszcapásokkal meggyilkolták a falu leggazdagabb asszonyát, Schmidt Annát és leányát. Egy elbocsátott magyar szolgára gyanakodik a csendőrség, akit keresnek.

— Orvosi szakülés. A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület f. hó 19-én, szerdán este pontosan 9 óra körül tartja 128-ik szakülését saját helyiségében (Slr. Memorandum 13 alatt) a következő tárgysorozattal: 1. Dr. Ervin Pártos: Darea de seamă despre activitatea de 10 ani al unui leagán de sugaci. 2. Dr. Traub Vilmos: A reumás szivmegbetegedésekről. A tagokat és orvosvendégeket ezuton is meghívja a vezetőség.

— Eljegyzés. Hirsch Klári Cluj és Löbel Géza Sibiu jegyesek.

— Életbeléptették a kolozsvári vágóhídon a hivatalos bórárakat. Hirt adtunk annak idején arról, hogy rendelettervény jelent meg, amely szerint az ország nagyobb városainak vágóhídján történt állatvágásból származó bőröket a mészárosok csak a nemzetvédelmi célokat szolgáló gyáraknak adhatják el, hatóságilag megállapított áron. Ez a rendelet életbelépett a kolozsvári vágóhídon is, de miután a Bucurestiben megállapított árak nem felelnek meg a kolozsvári viszonyoknak, dr. Bornemisa Sebastian főpolgármester, dr. Pavel Tofan állategészségügyi felügyelővel és dr. László Tibor vágóhídi igazgatóval egyetemben elhatározták, hogy új bórárakat állapítsanak meg, amelyek megfelelnek a helyi viszonyoknak. A Mészáros Szövetség kérését intézett a polgármesterhez, hogy a bór ára ne legyen kevesebb 50 lejnél. A rendelettervény értelmében a kolozsvári vágóhídról kikérülő 16 kilónál nehezebb bőröl: csak a Dermata-gyárnak adhatók el.

Az egész világon több millió beteg...

köszönheti gyógyulását a világhírű amerikai GASTRO-D. gyógyszernek. Máj- és epebajok, gyomorbetegségek, görcsök, ideges gyomorbajok esetében hatása egyedülálló. Ez a gyógyszer egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából készül és az összes fent felsorolt betegségeknek azonnali enyhülést okoz és rövid időn belül a gyógyulást biztosítja.

Tekintettel arra, hogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek a legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek, az idegrendszer különböző zavaráinak eseteiben is nagyobb kedvező hatást fejt ki. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135.— lej utánvéttel lett CSÁSZÁR E. gyógyszerüzletében Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Dr. Tataru királyi helytartó utja. Dr. Tataru királyi helytartó Bucurestiből visszatért, most szemlekorútra indult a Szamota tartományba s utjáról hétón tér vissza.

— Módosítják a jogszemélyiségekről szóló törvény végrehajtási utasítását. Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial 1924. é. április 19-iki 87. számában megjelent eszogi személyiségekről intézkedő törvény végrehajtási utasításának 12. szakaszát a következőképpen módosították: Az illetékes szakminiszter a szükséges vizsgálat lefolytatása után az illetékes törvényszék hivatalos megkeresésének vételétől számított napon belül hozza meg döntését az egyes jogi személyiségek elismerése, vagy megtagadása kérdésében.

— Áprilisban folyósítani kezdik a vasúti szamosvölgyi vasút nyugdíjasainak illetményeit. Bucurestiből jelentik: A bucaresti nyugdíjkezelő központ értesítette a volt szamosvölgyi vasút nyugdíjas tisztviselőit és alkalmazottait, akik régóta pereskednek a maradt illetményeikért, hogy április hónapban már kiutalja és folytatatosan fizet a teljes nyugdíjukat, még csak az nem bizonyos, hogy az elmaradt illetményeket külön-e visszamenőlegesen.

— Az angol király és királyné rádióbeszédet mond Amerikában. Washingtonból jelentik: Hivatalos nyilatkozat szerint György angol király öt és Erzsébet királyné egy-egy rádióbeszédet mond amerikai hatóságok előtt. Beszédeiket az Egyesült Államok valamennyi rádióadója közvetíti. Az összes amerikai rádióállomások egyenként az uralkodópár utazásának következő főbb pontjairól adnak részletes jelentéseket. 1. Elutazás Angliából. 2. Érkezés Quebecbe május 15-én. 3. Kirándulás a Niagara vízeséshez június 6-án. 4. Érkezés Washingtonba június 8-án.

— Vásárhelyi Ziegler Emil kiállítását nagy érdeklődésre való tekintettel, folyó 22-ig meghosszabbították.

— A kolozsvári munkásság május elsőjén ünnepel. A kolozsvári szakszervezetek tanácsa tegnap este Pálfi Tibor, a vasműipari szakszervezet főtitkára elnökletével ülést tartott, amelyen foglalkozott a május elsőjén megünnepelésének kérdésével. A tanács külön bizottságot küldött ki az ünnepség részletes programjának kidolgozására, miután a május elsőjén megünnepeléséhez a hatóságok megadták az engedélyt.

— Érdekes fordulat a budapesti „Magyarország” betiltása ügyében. Budapestről jelentik: A belügyminiszter tudvalevőleg három napra betiltotta a „Magyarország” című lapot azzal az indoklással, hogy egyes cikkei szélyosan sértették Magyarország külpolitikáját. A „Mai Nap” című lap értesítése szerint Hubay Kálmán nyilaspárti képviselő a lap főszerkesztője ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy a betiltásból kifolyólag vonja az ezzel járó következményeket és levetít intézett a lap tulajdonos, Ruprecht Ötörvényhez, melyben bejelenti, hogy lemond a szerkesztői tisztéről, valamint a szerkesztésben biztosított összes jogairól.

— Párizsban öngyilkos lett Ady Endre kezelőorvosa. Párizsból jelentik: Lukács Hugó, a kolozsvári beteggyógyozópénztár főorvos volt főorvosa, aki az 1918. évi tartalom, majd a kommün eseményeiben jelentős szerepet játszott és emiatt Ausztriába emigrálni kényszerült, a napokban Párizsban öngyilkos lett. Lukács Hugó úgyszólván a németek Bécsbe való bevonulása kor innen is menekülni kellett és Párizsba tette át a székhelyét, ahonnan fiával együtt egy angol gyarmatra szerett volna menni. Ez a terve azonban nem sikerült és emiatt elkeseredésében követte el tettét.

„Néme

Frick be tizez

Berlin, apr. napokban fogban állomások selők számára ügyminiszter met népcsoport mel. A birodalmi jelentősé bizonyára an Dr. Frick bev a világ néme kintet nélkül csoportjai. A állam határa dr. — nem idegen népc népcsoport él jai hűek lehet lán nem zárj ségtudó állam lamnak, amé zeteket valju természetesen rodalom is nem német beszédében el nem német n nízáljon. Ezu sorolta a Né német népcso gyobb a cseh német vidéke lekből álló ne ügyminiszter jes kulturális protektorátus nem tekinth külön terület nagynémet életérdeke kö letet a mai f sodik legnagyobb lomban a 120 csoport. 285 Poroszország re két anyany lengyelt és a lyozta, hogy a lengyel munk szági németek dóan nő.

A harmadik számláló horv Ezek a népsz 100 százalékt csatlakozás m területén eze 10 ezer magy szlovák él. A val 5—10 ez került. Elvle met népcsoport

Frick belü nyilatkozatot lehet Németo a népcsoportot vetkezőket m

— Nagyor csoportokkal hat visszahat sém élő nem sém. Többny ről van szó, szorosan eg kormány ez meggyezés így biztosítsa üttelést. Ma mondotta Fr

— Igen esönös szám szág és Némban 10 ezer gon a német ebben az ese

— Elveszté ha nem igazó ról jelentik: érkezett, amé tak és hadiá zóják állan tudnak igazo gukat.

„Németország nem akarja idegen népcsoportjait germanizálni“

Frick belügyminiszter panaszoja, hogy míg Németországban tízezer magyar, addig Magyarországon hatszázötven-ezer német él

Berlin, április 15. Rosenberg Alfréd a napokban fogadást adott a német fővárosban államcsoporthoz tartozó és sajtóképviselek számára. A fogadáson dr. Frick belügyminiszter előadást tartott „A nem német népcsoportok Németországban” címmel. A birodalmi belügyminiszter előadása elvi jelentőségű és illetékes német körök bizonyára annak szánták a külföld felé. Dr. Frick bevezetőben hangsúlyozta, hogy a világ németisége egy és oszthatatlan, tekintet nélkül arra, hogy hol laknak egyes csoportjai. Az a cél, hogy a népiség és az állam határa egybessék — mondotta Frick dr. — nem lesz megvalósítható. Ahol idegen népcsoport él, gondoskodni kell a népcsoport életjogairól. A népcsoport tagjai hűek lehetnek fajukhoz, de ez egyáltalán nem zárja ki, hogy totális és kötelesegtudó állam polgárai ne legyenek az államnak, amelyben élnek. Ha ezeket a nézeteket valljuk — folytatta dr. Frick — természetesen találjuk, hogy a német birodalom is gondoskodik a területén élő nem német állampolgáiról. Hitler több beszédében elvetette azt a gondolatot, hogy nem német népcsoportot erőszakkal germanizáljon. Ezután Frick belügyminiszter felsorolta a Németország területén élő nem német népcsoportokat. Ezek közül a legnagyobb a cseh száma, amelyek a szudétánémet vidékeken laknak. Ez a 300 ezer lélekszámú népcsoport — amint Frick belügyminiszter mondotta — megkapta a teljes kulturális autonómiát. A cseh-morva protektorátusban élő többmillió cseh nép nem tekinthető népcsoportnak, — mert külön területet alkot és mint ilyen, tagja a nagynémet birodalomnak. Németország életérdeke követelte meg, hogy ezt a területet a mai formájában bekebelezze. A második legnagyobb német csoport a birodalomban a 120 ezer lelket számláló lengyel csoport. 285 ezer azoknak a száma Kelet-Poroszország határvidékén, akik egyszerre két anyanyelvet vallottak és pedig a lengyel és a németet. A miniszter hangsúlyozta, hogy míg Németországban nincsen lengyel munkanélküli, addig a lengyelországi németeknél a munkanélküliség állandóan nő.

A harmadik csoport a 40 ezer lelket számláló horvát csoport Burgenlandban. Ezek a népszámlálás alkalmával csaknem 100 százalékkal a Németországhoz való csatlakozás mellett szavaztak. A birodalom területén ezenkívül még 30 ezer szlovén, 10 ezer magyar, néhány ezer dán és bécsi szlovák él. A Memelvidék visszacsatolásával 5—10 ezer litván is Németországhoz került. Elvileg biztosítjuk minden nem német népcsoport fejlődését a birodalomban.

Frick belügyminiszter ezután jelentős nyilatkozatot tett, amelyből következtetni lehet Németország további magartására a népcsoportok jogait illetően. Frick a következőket mondotta:

— Nagyon érthető, hogy a német népcsoportokkal való bánásmód nem maradhat visszahatás nélkül a birodalom területén élő nem német népcsoportokra nézve sem. Többnyire olyan viszony rendezéséről van szó, amelyeknél a szomszéd népek szorosban egymásba fonódnak. A német kormány ezeket a kérdéseket kölcsönös megegyezés útján akarja megoldani, hogy így biztosítsa a békés és barátságos együttélést. Majd Magyarországra térve, ezt mondotta Frick belügyminiszter:

— Igen egyenetlen a népcsoportok kölcsönös számánya és helyzete Magyarországon és Németország között. A birodalomban 10 ezer magyar él, míg Magyarországon a németek száma 650 ezer. De éppen ebben az esetben, miután szomszédos és barátságos viszonyok uralkodnak, elvesztik nyugdíjukat a hadiözvegyek, ha nem igazolják állampolgárságukat. Aradról jelentik: Az aradi városházára rendelet érkezett, amely előírja, hogy a hadirokkantok és hadiárvaik záros határidőn belül igazolják állampolgárságukat. Akik ezt nem tudják igazolni, elvesztik nyugdíjosultságukat.

rárságos államról van szó, minden bizonyítással feltehető, hogy a magyarországi német népcsoport jogos kívánságait a legnagyobb mértékben és minél hamarabb ki fogják elégíteni.

Zárószavában dr. Frick még hangsúlyozta, hogy a birodalom égő szeretettel viseli

Rómába érkezett az albán küldöttség

Róma, április 15. (Rador.) Az albán küldöttség, amely Victor Emanuel királynak és császárnak felajánlja az albán koronát, pénteken este Bari kikötőjébe érkezett. Itt nagy katonai pompával fogadták Verlati, az albán alkotmányozó gyűlés elnökének vezetése alatti küldöttséget.

A Verlace miniszterelnök által vezetett albán delegáció szombaton reggel különvontattal megérkezett Rómába. Az 50 tagból álló küldöttséget Ciano gróf, Starace és Alfieri fogadták.

A Havas távirati iroda tudni véli, hogy a király helyettesül Albániába kinevezendő altábornagyot, a királyi család tagjai sorából fogják kijelölni. E magas méltóság betöltésére a királyi család két tagjának nevét emlegetik: Abesszonia alkirályát, Austa herceget és a bergamoi herceget.

Az utolsó formáságok Róma, április 15. Az olasz parlament

gondját a német népnek, bárhol is éljen a világon.

Frick német belügyminiszter a németországi kisebbségekről mondott beszédét megelőzően berlini hivatalos körök már előre tájékoztatták a varsói tényezőket a beszéd tartalmáról. A lengyel szenátusban tegnap ezzel kapcsolatban zárt ülésen foglalkoztak a lengyel-német viszony alakulásával.

— Ezenek át székszerűsében szenvedő egyének gyakran meglepő rövid idő alatt rendbejönnek, ha reggelenként feikeléskor és esetleg este lefekvés előtt is egy-egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserítvizet isznak. Kérdezze meg orvosát.

szombaton délután ünnepi ülésen jóváhagyta a kormány dekrétumát, amellyel Albánia koronáját Viktor Emanuel király elfogadja. Az albán küldöttséget melegen ünnepelték: az albánok fasiszta üdvözléssel köszönték meg az ünneplést. Ezután felolvasták a vonatkozó törvényjavaslatot. Az időközben megérkezett Mussolinil lelkesen ünnepelték, majd Ciano gróf szólalt fel, rámutatva arra, hogy az európai hatalmak mindig elismerték Olaszország elsőbbségi jogait Albánia felett. Zogu király lelkiileg mindig eljenségesen volt beállítva Olaszországgal szemben.

Mussolini délelőtt fogadta az albán küldöttséget és ennek üdvözlésére a következő beszédet mondotta:

— Skander bég zászlója holnap egész Olaszországban az olasz zászló mellett fog lobogni, bizonyítva az olasz nép által Albániával szemben táplált érzelmeiket. Fogadom nektek, hogy a fasiszta Olaszország az új Albániának igazságot, rendet és jólétet fog adni és tudják, hogy ha én ígérek valamit, betartom szavamat.

Hogyan történik a pénzátutalás a volt cseh, szlovák és albán területekre?

A Cseh- és Morvaországgal való bankkapcsolatokban törölték a „cseh”-korona megjelölést

Bucuresti, április 15. A legutóbbi európai politikai változások folytán a román Nemzeti Bank különböző technikai és adminisztratív intézkedéseket tett az átutalásokkal kapcsolatosan, amelyek a változott statusu országokba eszközölnek. Elrendelte többek között a Nemzeti Bank, hogy az autorizált bankok a Csehszlovákiában teljesített fizetésekkel ne használják a cseh korona, hanem egyszerűen a „korona” kifejezést. Ez a rendelkezés a prágai volt cseh nemzeti bank kivánságára történt.

A Cseh- és Morvaországba irányuló transzfer ismét megkezdődött. A Banca Nationala értesítette erről az autorizált bankokat közölve, hogy a Cseh- és Morva-

országgal kapcsolatos transzfer és elszámolási műveletek koronában („K”) eszközöltetnek Prágán keresztül. Elhatározásba ment továbbá, hogy a német protektorátus alá került cseh területekkel szemben egy a posta, mint a táviró díjszabás tekintetében a Németországgal szembeni rendelkezések érvényesek.

Az Argus írja, hogy a hét végéig megoldják a Szlovákiába való átutalások kérdését is.

Albániával szemben az átutalási szolgálat nem szakadt meg, miután az albán frank paritása nem szenvedett változást és az albániai bankok rendszeresen dolgoznak.

Április 20-án kezdi meg a budapesti törvényszék a Dohány-ucai zsinagóga merénylőinek tárgyalását

Budapest, április 15. A dohányucai bombamerénylet ügyében az ügyészség a napokban befejezi a nyomozást s már kiadta a vádiratot is az ügyben szereplő gyanúsítottak ellen. Az ügyészi vádirat az állam és társadalmi rend erőszakos felforgatására irányuló bűntettrel vádolja Kenyeres Jenő kereskedő, gépkocsivezető budapesti lakost, Szabó János (Schandl) Gombai Horváth János kifizető budapesti lakost és Madaras László villanyszerelőtanonc budapesti lakost, valamint egy fiatalkoru elektroműszerész-tanoncot, azért, mert résztvettek a jogerősen háromévi fegyházbüntetésre ítélt Szállasi Ferenc által alapított és időközben feloszlatott nemzeti szocialis-

ta magyar párt Hungarista-mozgalomban. Ezenkívül vádolja az ügyészség egyrendbeli gyilkosság bűntettével, valamint tizenkilencrendbeli gyilkosság kísérletének bűntettével őket azért, mert a Dohány-ucai zsinagógából kijövő tömeg ellen bombamerényletet követtek el és egy ember életét veszítette, tizenkilenc pedig megsebesült. Az ügyészi vádirat gyanúsítja a bombamerénylet előkészítési cselekményével Jókendvi Jurisztivszky Károly Miklós műszaki rajzoló, volt budapesti lakost, aki időközben megszökött és kéri az ellene kibocsátott nyomozólevél érvénybentartását.

A vádirat elmondja, hogy a gyanúsítottak hogyan ismerkedtek meg egymással, hogyan mentek fel a Hungarista-mozgalom Andrássy uti helyiségébe, hogyan vették át ott a me-

Vigyázzon az acbőccére különösen tavasszal és nyáron!!

A SULFAMYL-puder felelősségi arcobőrt és bársonyosan tartja. Különösen zsíros arcobőrénél kitűnő szolgálatot tesz a SULFAMYL-puder. Éjjelre használjon SULFAMYL-brémet.

rénylet elkövetésére szánt kézigranátokat és hogyan követték el később magát a merénylőt. A bűnügy összes iratai felkerültek a büntetőtörvényszék elnökségére, amely a tárgyalás megtartásával Márton Albertet bizta meg, aki az ötös gyorsított tanács elnöke. Márton Albert dr. tanácselnök a bombamerénylet tárgyalását április 20-ra és a következő napokra tűzte ki. A tárgyalás valószínűleg több napig tart, mert az ügyben ötvenöt tanut hallgatnak ki, köztük Szentannay Lázár fegyverszakértőt, aki a megtalált bombarepedezdarabokból állapította meg a kézigranátok származását, továbbá az orvosszakértőket, akik részben a sérülteket vizsgálták meg.

Tataru professzor inspekción utja Szamos- és Naszód megyékben

Cluj, április 15. Dr. Coriolan Tataru királyi helytartó Gidionescu dr. kabinetfőnök kíséretében váratlan inspekción tartott Szamos és Naszód megyében. Bethlenben megvizsgálta az ortodox és görögkatolikus templom építéséhez szükséges terület és egy közkert létesítésének kérdését, vizsgálatot tartott a bethleni és lekencei szolgabíróóságokon, majd megvizsgálta a bethlen-lekencei megyei utat, amelyet 1932-ben az áradások tönkretettek és amely azóta is használhatatlan a két centrum számára. A helytartó öccsencéje a intézkedett az országút megjavítása iránt.

Tataru professzornak alkalma volt megállapítani, hogy a lakosság meg van elégedve az új kormányzati és közigazgatási renddel és készséggel vesz részt a közhasznú munkálatokban.

Csehországban a polgári hatóságok vették át a hatalmat

Prága, április 15. Szombati kezdettel Csehországban és Morvaországban a polgári hatóságok veszik át a hatalmat. Bláshkovits tábornok Csehország és List tábornok Morvaország katonai parancsnokai ma reggel bucsulátogatást tettek Hachánál. Az államfő palotáján lengő katonai lobogót a hivatalos német nemzeti lobogóval cserélték ki. List tábornok beszédet tartott a jelentette be távozását, amelyben során annak a reményének adott kifejezést, hogy a csehek és a németek egyetértésben fognak élni. Beszédét a következő szavakkal fejezte be: „Éljen Morvaország!”

Az osztálysorsjáték huzásának eredményei

A matkával nyertek: Egy millió lejt 38.752, 100.00 lejt 725, 100.000 lejt 926, 100.000 lejt 17.892, 100.000 lejt 30.782, 100.000 lejt 43.322, 100.000 lejt 48.183, 100.000 lejt 69.840, 100.000 lejt 70.026, 100.000 lejt 79.064, 100.000 lejt 98.797.

Valamint 160 darab 20.000 lejes nyeremény mindkét szériából, 500 darab 8000 lejes nyeremény mindkét szériából.

Mindenik sorsjegy, melynek végzódése: 00, 18, 26, 28, 37, 48, 912 lejt nyertek.

A melléksorsjeggyel nyertek: Egy millió lejt 590.004 számú, egy millió lejt 609.868 számú.

Valamint 160 darab 10.000 lejes nyeremény, 3200 darab 1000 lejes nyeremény.

Mindenik sorsjegy, melynek végzódése: 005, 160, 241, 349, 606, 671, 677, 686, 740, 822, 228 lejt nyert.

COLECTURA OFICIALA

— A Joung Wizo f. hó 17-én este 9 órakor tartja meg szokásos összejövetelét.

BÁNSÁGI ÚJ KELET

Bánsági szerkesztőség és kiadóhivatal címe: FRIED MIKSA Timisoara IV.
Spl. T. Vladimirescu 24. Telefon 27-10

A müncheni labdarugócsapat és a zsidó sportrajongók

Timisoara, április 15. (Az Új Kelet tud.) Husvét vasárnapján Temesváron vendégszerpelt a „München 1860“ bajnok labdarugócsapat, amelynek játékgendélye az utolsó napokig is kétesnek látszott és így a mérkőzést nagy érdeklődés előzte meg. A német labdarugók már szombaton megérkeztek Temesvárra, ahol a sváb ifjuság tüntető örömmel fogadta a csapatot. A vendégeket körülvezették a városban, megmutatták nekik a német intézményeket, valamint a város egyéb nevezetességeit is. Csúran a vendégek elszállásolása körül volt némi zökkenő, mert az illetékes hatóságok úgy intézkedtek, hogy a csapat tagjai nem kaphatnak szállást a felajánlott magánházakban, hanem szállóban kötelesek szobát bérelni.

A hatóságok másnap hasonló óvintézkedéseket fogantatosítottak a sportpályán is, hogy minden esetleges demonstrációnak elejét vegyék. A mérkőzésre szokatlannul nagy tömegben vonultak fel a bánsági svábok. A környékbeli falvakból biciklin, társasgépkocsin, szekéren és vonaton hatalmas tömeg özönlött be a pályára és harsány „Sieg-Heil!“ kiáltásokkal buzdította a német labdarugókat. A nézőközönség körében heves szóváltások is keletkeztek, de komolyabb nézeteltérésre nem kerülhetett sor, mert a biztató jelszavak ezúttal igen gyengéknek bizonyultak és a német csapat már az első félidőben 2:1 arányban kikapott a Ripensától. Ez a vereség aztán elejét vette minden tüntetésnek és a mérkőzés végeztével a hatalmas sváb tömeg hangtalanul oszlott szét.

Az úgy szomorú érdekességéhez tartozik, hogy a sportpályán jelentékeny számban volt képviselve a futballrajongó zsidó ifjuság is. Főleg az egészen fiatal évfjártból mintegy 200 zsidó fiatalember váltotta meg a borsós belépődíjat, hogy szemtanúja legyen a német csapat játékának. A zsidó drukkerok fiatal koruk miatt kétségtelenül elnézést érdemelnek, de viszont az idősebbek kötelessége lett volna őket meggyőzni arról, hogy hasonló rendezvényeken való megjelenésük egyáltalán nem kívánatos, még kevésbé előmos. Annnyit a legfiatalabb zsidó nemzedékek is tudnia kell, hogy Németországban zsidó egyetlen német sportpályára sem teheti be a lábát.

Temesváron rendkívül szigorúan ellenőrzik a lakásregiszterek elkészítését

Timisoara, április 15. (Az Új Kelet tud.) A közeli napokban már sor kerül törvényrendelet útján létesített lakás-regiszterek felfektetésére. Ezeket a regisztereket a ház tulajdonosok kötelesek elkészíteni és azok rovataiban a bérlők, albérlők és egyéb lakók a lehető legpontosabb személyi adatokkal fognak szerepelni. A temesvári rendőrség teljes szigorral fogja ellenőrizni a regiszterek felfektetését és azok adatainak valódiságát, a törvényes rendelkezések ellen vétőket pedig súlyos büntetéssel illeti. Ezért a háztulajdonosoknak és a lakóknak egyaránt érdekük, hogy a regiszter rovatait pontosan és késedelem nélkül kitöltésük és azokat a bíróságok rendelkezésére bocsássák. Az esetleg felmerülő vitás kérdésekben a rendőrség közegei nyújtanak felvilágosítást.

Új előjárásági tagokat választ az aradi hitközség

Arad, április 15. (Az Új Kelet tud.) Az aradi neológ hitközség Szent Egylete előjáráságiának és 30 tagú választmányának mandátuma lejárt. Az új választást április 16-án, ma tartják meg és azon választói jogosultsággal minden olyan tag vehet részt, aki tagdíját 1938 végéig kiegyenlítette.

Április 23-án az aradi neológ hitközség-képviselő testületének ugyancsak 25 helyét töltik be. A hitközség előjárásági ezután is felszólítja mindazokat, akiknek a temp-lom előcsarnokában és a hitközségi irodában közszemlére kitett választói névjegyzék ellen kifogásuk van, hogy felszólalásukat a hitközségi irodába nyújtsák be.

A tényleges munkateljesítmény alapján adóztatják meg az építészeket

Progresszive emelkedő illetéket vetnek ki az építkezési engedélyekre

Arad, április 15. (Az Új Kelet tud.) Az aradi építészek élénken foglalkoztatja az a helyzet, amely elé az új adótörvény állította őket. Ennek a törvénynek értelmében ugyanis az építészekre a jövőben nem vetnek ki évi adót, hanem minden egyes vállalkozásuk után külön kell adót leróniuk a megkötött szerződés alapján. Ez a rendszer az építészek általános helyeslésével találkozott, mert ez annyit jelent, hogy az építészeket, valóban, tényleges jövedelmük után adóztatják meg.

A törvénynek azonban van egy másik intézkedése is, amelynek értelmében ezután az építkezési engedélyek illetéke az építkezés összegével arányosan emelkedik. Eddig bármilyen nagy volt az építkezés értéke, az építkezési engedély után 132 lejés fix illetéket kellett leróni. Az új rendszer alapján viszont ez az illeték az épít-

kezés értékével arányban lényegesen emelkedik. Ezért az építészek attól tartanak, hogy a felmerülő többlet kiadások hozzájárulnak az építkezési kedv csökkenéséhez. Aradon egyébként is az utóbbi időben visszaesett az építkezések száma.

A mérnöki hivatal kimutatása szerint 1938-ban Aradon 278 új házat építettek az 1937 évi 338-al szemben. A visszaesés tehát hatvanat tesz ki. Az átalakítások száma 44-ről 68-ra emelkedett, az ipari jellegű építkezések száma ezzel szemben az 1937 évi 23-ról 16-ra esett vissza. Ilyen körülmények között tehát az építészek attól tartanak, hogy az ezévi építkezésekben még jelentősebb visszaesés tapasztalható majd. Ezért azt szeretnék elérni, hogy az építkezési engedélyek kiadásánál a régi rendszert állítsák vissza.

Állampolgársági ügyekben nem lehet feledékenységgel védekezni

Timisoara, április 15. (Az Új Kelet tud.) Érdekes állampolgársági ügyben hozott döntést a temesvári törvényszék. Triess Vilmos Dinnyés községbeli lakos a múlt évben az állampolgársági revízió során tudomást szerzett arról, hogy nem szerepel az állampolgársági listán. Triess ezek után nyomban kérvényt intézett a járásbíróshoz, amelytől kérte, hogy utólag vessék be az állampolgárok listájába. Kérvényében elsősorban arra hivatkozott, hogy 1924-ben, az állampolgársági összeírások idején a község határában lakott és nem tulajdonított nagy fontosságot az állampolgárság ügyének, másrészt pedig meg is feledkezett arról, hogy idejében jelentkezzen az állampolgárok listájára, hogy a községben született, soha nem hagyta el az országot és ma is szülőfalujában él. A járásbíró elfogadta ezt az igazolást és elrendelte Triess utólagos beírását az állampolgárok névjegyzékébe. Az ítélet ellen viszont az ügyészség fellebbezést jelentett be és az állampolgárság megsemmisítését kérte. Az ügyészség arra az álláspontra helyezkedett, hogy csakis azokat illeti meg az utólagos beírás joga, akik

1924-ben nem tartózkodtak az ország területén és nem volt módjukban, hogy illetégségi helyükön jelentkezzenek. Triess a község határában lakott és így módjában lett volna idejében jelentkezni, ha pedig ezt elmulasztotta, akkor nem jogosult az utólagos beírásra.

A törvényszéki tárgyaláson Triess utólag arra hivatkozott, hogy annakidején feledékenységből nem jelentkezett a község-házán, állampolgársági jogát pedig újabb iratokkal igazolta. Az ügyész viszont arra az álláspontra helyezkedett, hogy a feledékenységet nem lehet jogos érvek elismerésével az állampolgárság utólagos elnyerését illetően. A törvényszék helyt adott ennek az álláspontnak és ítéletében kimondta, hogy a bírói hatóságok állampolgársági ügyekben nem vehetik figyelembe a feledékenységet és hasonló ügyekben csak az igazságügyminisztérium dönthet. Ezért a törvényszék megsemmisítette az elsőfokú ítéletet és elrendelte Triess törölését az állampolgársági listából, utólagos beírását pedig egyenesen a minisztériumhoz utasította.

Temesváron emelkednek a lakbérek

Timisoara, április 15. (Az Új Kelet tud.) A közeli lakbérnegyedre való tekintettel a temesvári háztulajdonosok egy része már eleve közölte bérlőivel, hogy béremelésre tart igényt. Ez a béremelés általános öt százalék között mozog és annak szükségességét a háztulajdonosok az emelkedő adóterhekkel okolják meg. A legtöbb bérlő nem vette tudomásul a béremelést, mire a háztulajdonosok felmondási jogukkal éltek, május 1-i hatállyal kezdődően. Ez a béremelési kísérlet különösen a belvárosi háztulajdonosok körében volt tapasztalható, de a város többi területén is általánosnak mondható.

A várható béremelés híre ama bérlők között is aggodalmat keltett, akiket a háztulajdonosok még nem értesítettek szándékukról. Temesváron ugyanis aligha valószínűsíthető meg általános jellegű és komolyabb mérvű béremelés, mert a lakbérek a többi vidéki városhoz képest amúgy is indokolatlanul magasak. Így például Aradon 30-40 százalékkal olcsóbbak a lakások, jölle-

het ott sokkal kevesebb új épület van, míg Temesváron az utóbbi években a modern házak egész sorát építették és az egykori lakásinséget ma már valóságos bőség váltotta fel. Temesváron a lakbérek, mint régen, ma is súlyos terhet jelentenek a középosztály számára s aki csak teheti, igyekszik ezt a terhet mérsékelni. Az utóbbi hónapokban kétségtelenül nehezebben folytak be a házbérek, ami a gazdasági eseményekre vezethető vissza. Ezt a tényt akarják ellensúlyozni a háztulajdonosok a béremeléssel, hogy ilymódon a kétes tételeket a fizető lakók révén biztosíthassák maguknak.

A háztulajdonosok másik fontos érve a közterhek növekedése, ami kétségtelenül igaz. Ugyancsak a béremelés indokolásaként hozzák fel a közegészségügyi hatóságok által elrendelt nagyszabású renoválási munkákat, amelyek készpénzfizetés mellett kizárólag a háztulajdonosokat terheik. Mindezt a házak hozadékának felemelésével akarják egyszúlyozni, de a béremelési

kísérlet előreláthatóan a bérlők erős ellenállásával fog találkozni és annak megvalósítása már eleve kétséges. A bérlők ugyan is mindenképp azt hozzák fel érvül, hogy a nehéz gazdasági viszonyok közepette a város vezetősége éppen most sujtotta őket új közterhrel: a lakbéradóval. Ennek az adókulcsa egészen négy százaléki emelkedik a lakberek után, úgy tehát a lakberek emelése kétszeres megterhelést jelent a bérlőknek, akiket a különbözet után még a város is megadóztat. Ezért kevés kivétellel nem vették tudomásul a béremelésekre vonatkozó bejelentéseket és olcsóbb lakások révén igekeznek megoldani a lakás-kérdést. Nehány hét óta amúgy is nagy kereslet nyilvánult meg az aránylag olcsóbb külvárosi villalakások iránt, amelyek kültelki fekvésük ellenére is igen közel vannak a város centrumához. Ezek a villalakások átlag 20-30 százalékos megtakarítást jelentenek a belvárosi lakásokkal szemben és ez a különbözet már fedezni tudja a közlekedési költségeket is.

A közeljövőben tehát elkeseredett harcra lehet számítani a temesvári háztulajdonosok és bérlők között és ha a háztulajdonosok nem tudják másképpen kiegyensúlyozni megnövekedett közterheiket, akkor a város területén sok üres lakással kell majd számolniok.

Új ellenőrzési rendszer, mely az érdekelteket megóvja a bírságoktól

Ma, vasárnap tartja meg rendes évi közgyűlést az Arad és Vidéke Fűszerkereskedők Szindikátusa. Az egyesület a közgyűlés alkalmával beszámol arról az egyedülálló újításról, amelyet az elmúlt év során vezetett be és amelynek kitünő eredményei mutatkoztak.

A vezetőség ugyanis azt tapasztalta, hogy a kereskedőket gyakran sújtják különböző bírságokkal, mert nem tartják be az érvényben lévő rendelkezéseket. Ennek főképpen az volt az oka, hogy a kereskedők egyrésze nem ismerte kellőképpen az említett intézkedéseket, vagy pedig nem fektetett azokra kellő súlyt. A szindikátus vezetősége ekkor külön tisztviselőt alkalmazott azzal a céllal, hogy ez végiglátogassa a tagokat és — miként az állami hivatalnokok — ellenőrizze, hogy a kereskedők minden eleget tesznek-e törvényes kötelezettségeiknek. Ahol hiányokat, vagy hanyagságot tapasztalt, ott figyelmeztette a kereskedőket a mulasztás pótlására. Figyelmeztetésének az állami ellenőrző közeg szemleutjával szemben az volt az előnye, hogy azt bírság nem követte. Ezt az ellenőrző utat az említett tisztviselő minden hónapban megismétli, minden tagról külön ívet fektet fel, a tapasztalatról jelentést készít és amióta ezt a munkát folytatja, szinte egyetlen egy aradi fűszerkereskedőnél sem vettek fel kihágási jegyzőkönyvet, annak bizonyosságképpen, hogy a szindikátus a tagok érdekeinek védelme mellett az állam érdekeit is szolgálja, mert a törvényes intézkedések szigorú betartására szoktatja a kereskedőket.

A vasárnapi közgyűlésen, melyet Engel Gyula elnök vezet majd le, új tisztikar választására is sor kerül.

A temesvári zsidó kulturothton az egyesült izr. hitközségek belvárosi, illetőleg a Mára-sesti ucában lévő székházába költözött. Az új helyiségben a zsidó Kulturothton fokozottabb mértékben fog eleget tenni azoknak a kötelezettségeknek, melyek szoros kapcsolatban állnak a zsidó kultúra problémáival és előbbrevitelével. A kulturothton vezetősége az elmúlt téli szezon miután, nyáron is gazdag kulturprogramot dolgozott ki.

Május 6-án utazik az angol királyi pár Amerikába. Londonból jelentik: A Havas francia hírszolgálati irodája levelezőjének értesülése szerint az angol királyi pár amerikai utazásának terve semmiféle módosítást sem szenvedett. Ennek következtében VI. György király és Erzsébet királyné május 6-án indulnak el a Repulse fedélzetén az Egyesült Államok partjai felé.

A bucuressz vonatotlanlom mellett laryhulásra lyamlanyhulá dett árfoylan pir hozta be zül a Stabili 61.75-ös, a 1933. évi rea kötvény címletek 82. 1935. évi 3 vény 43.75-ö részvények

Üzlet

tartottak a

Az elmúlt tőzsdéken élde főleg a bu tak és így az gáponalkínála Ugy Rotterdam Hamburgból

A romániai után vontatolom mellett a kötővárosok prémium leszkijkedvezmény száarak estek, tak. A bukoreklődés váltó tartottak ma kereslet lanyh A hét végén tőzsdéken a Buceuresti: anyaggal) 38. ségtartalomm 45.500 lej. Braila: 78

Foko euró

Londonból anyagárok nemzetközi szlovák jeg

Zürich, ág

ladier beszé tek óta tart nyugateurópp ezzel kapcsol nul tart. A reslet tovább megfelelően dultak. Így akceptek ka lárdukt, ami hitelkereslet léseivel, az veleteivel és lásokkal ma az aranyelv Kanada felé az USA doll nadai dollár dett, noha a utóbbi napo

— Párisba Banque de enyhítik, de szilárdultak ráta fölött ugyancsak a

KÖZGAZDASÁG

Üzletlen a bucaresti tőzsde, lanyhuló árfolyamokkal

Az összes favoritértékek árfolyama lanyhult

A bucaresti tőzsdén az ünnepek után vontatottan indult az üzlet és kis forgalom mellett az összes favoritok árfolyama lanyhulásra hajlott. A hét végén az árfolyamlanyhulás megállott, de az elszenvedett árfolyamvesztéseket csak kevés papír hozta be. A fixkamatozású papírok közül a Stabilizarea 62.50-es, a Desvoltarea 61.75-ös, a kisajátítási kötvény 62.25-ös, az 1933. évi járadék 68.75-ös, az Inzestrarea kötvény nagy címletei 85.25-ös, a kis címletek 82.25-ös, az adóbon 51-es, az 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvény 43.75-ös árfolyamon zárt. A bankrészvények árfolyama változatlan, a Ban-

ca Naționala részvény 5450 lej, a Româneasca 540 lej, a Comro 235 lej, a Credit Român 382 lej, a Credit Industrial 810 lej. A biztosítási papírok árfolyama is változatlan, a Dacia România 4075 lej, a Generala 1100 lej, az Agricola Fonciera 330 lej, a Naționala 260 lej. A petróleumrészvények lanyhák, az Astra Română árfolyama 942 lej, a Steaua Română 335 lej, Concordia 542 lej, a Credit Minier 275 lej, a Redevența 198 lej. Az ipari részvények is lanyhábbak. A Resita 458 lej, a Titan Nadrad Calan 1555 lej, a Tramway Bucaresti 1125 lej, a Letea 1105 lej, a Mica 1620 lej, a Telefon részvény 610 lej.

Üzletlenek a kikötővárosok gabonatőzsdéi

tartottak a kukorica és az olajmagvak árak, tartottak a kukorica és az alajmagvak árak. A nyugateurópai gabonatőzsdéken változatlan az irányzat

Az elmúlt héten a nyugateurópai gabonatőzsdéken élénkebb volt az üzlet, a gabona, de főleg a buzavásárlások interzivebbek voltak és így az argentinai és kanadai fokozott gabonakínálat az árakat nem lanyhította. Ugy Rotterdamból, mint Liverpoolból és Hamburgból változatlan árakat jelentenek.

A romániai gabonatőzsdéken az ünnepek után vontatottan indult az üzlet és kis forgalom mellett általában csendesek voltak a kikötővárosok gabonatőzsdéi. A buzaexportprémium leszállítása, az exportbuza fuvardíjkezdésének csökkentése miatt a buzaárak estek, a rozs és árpaárak alig tartottak. A kukorica és olajmagvak iránt az érdeklődés változatlanul élénk, az árak így tartottak maradtak. A fozelékfélék iránti kereslet lanyhult és az árak is alig tartottak. A hét végén a fontosabb romániai gabonatőzsdéken a következő árakat jegyezték:

Bucaresti: 78 kg-os buza (2% idegenanyaggal) 38.500 lej, kukorica (17% nedvesértalommal) 37.300 lej, napraforgómag 45.500 lej.

Bralla: 78 kg-os buza (3%-kal) 42.350 lej,

71-72 kg-os rozs (4 plus 4%-kal) 35.000 lej, 59-60 kg-os árpa (5%-kal) 32.250 lej, kukorica (17%-kal) 38.500 lej, takarmányborsó 56.000 lej, Victoria borsó (kérezett) 66.000 lej, zöldborsó 78.000 lej, napraforgómag 49.000 lej, bab 98.500 lej.

Galapi: 78 kg-os buza (1%-kal) 45.000 lej, 59-60 kg-os árpa (5%-kal) 33.500 lej, idei kukorica 37.250 lej, I-a bab 165.000 lej, vadrepce 70.000 lej, tökmag 88.000-89.000 lej, Victoria borsó 67.000 lej, lenmag 130.000 lej, kendermag 76.000 lej.

Constanța: 78 kg-os buza (3%-kal) 40.000 lej, idei kukorica (17%-kal) 39.000 lej, 58-59 kg-os árpa (6%-kal) 35.000 lej, Naveta repce 86.000 lej, Transilvania bab 107.000 lej, 41-42 kg-os zab 46.000 lej, 69-70 kg-os rozs (5 plus 5%-kal) 33.000 lej, vagonként.

Kolozsvár: 77-78 kg-os buza (3%-kal) 46.000 lej, 40 kg-os zab (4%-kal) 47.000 lej, idei kukorica 36.000 lej, fehérbab (3%-kal) 100.000 lej, lóheremag (8%-kal) 200.000 lej, lucernamag (8%-kal) 480.000 lej, ab Cluj, vagonként.

Fokozódott a hitelkereslet a nyugateurópai pénzpiacokon, szilárdultak a kamattételek

Londonból tovább tart, Svájcban alább hagyott a tőkeelvándorlás. Változatlanok a nyersanyagárak a nyugati árutőzsdéken. A lengyel kormány delegátusai nagyobb összegű nemzetközi kölcsön felvételéről tárgyalnak Londonban és Párizsban. Megalakult az önálló szlovák jegybank és restabilizálják a szlovákkoronát. Mindenütt nagy tételekben keresik a dollár devizát és a dollárbankjegyeket.

Zürich, április 15. Chamberlain és Daladier beszédei után némileg enyhült a hetek óta tartó háborus hangulat az összes nyugateurópai értéktőzsdéken, azonban az ezzel kapcsolatos tartózkodás változatlanul tart. A londoni pénzpiacokon a hitelkereslet további fokozódást mutat és ennek megfelelően a kamattételek tovább szilárdultak. Így Londonban a három havi bankakceptek kamattétele 1.28 százalékra szilárdult, amire évek óta nem volt példa. A hitelkereslet okát a külföld fokozott igényléseivel, az angol kincstár újabb hitelműveleteivel és a nagyarányú aranyteaurálásokkal magyarázzák. Változatlanul tart az aranyelvándorlás is így az USA, mint Kanada felé és ezzel magyarázható, hogy az USA dollár agioja az 1% fölé, a kanadai dollár a 0.75 százalékra emelkedett, noha a kanadai dollárnak egészen az utóbbi napokig diszagiója volt Londonban.

Párizsban a pénzpiac izgalmát csak a Banque de France állandó intervenciói enyhítik, de a kamattételek Párizsban is szilárdultak és a magándiszkontó a bankráta fölött jegyzik. — Amsterdamban ugyancsak a hitelkereslet dominál és ezzel

magyarázható, hogy a hollandiai bankjegyforgalom az egy milliárd forint fölé emelkedett, amire évek óta nem volt példa. — Svájcban a tőkeelvándorlás alább hagyott az elmúlt hét folyamán. A Wall-Streeten a bevándorolt külföldi tőkék a tőzsdére áramlottak, ahol nagyarányú hausse-t idéztek elő az USA papírokon, míg minden külföldi érték a Wall-Streeten továbbra is lanyhán fekszik.

A nyugateurópai árutőzsdéken a fontosabb hadianyagnak számító nyersanyagok iránt az érdeklődés fokozódott, azonban az árakban csekély a változás.

A lengyel kormány az elmúlt héten becsajtotta jegyzésre az egy milliárd 200 millió zlotys belső légvédelmi kölcsönt, amely öt százalékos és harminc év alatt kerül visszafizetésre. Ezzel párhuzamosan egy egy lengyel delegáció Londonban és Párizsban folytat tárgyalásokat egy nagyobb összegű nemzetközi kölcsön felvételére, nemzetvédelmi célokra, amelyre vonatkozó tárgyalásokat Beck lengyel külügyminiszter londoni tartózkodása idején kezdte meg.

Tejeskávét
mindenkinek
és mindennap

Franc -ból
és
Kneipp -ból

A szlovák kormány az elmúlt héten adta ki a rendeletét az önálló szlovák jegybank és az önálló szlovák valuta megteremtésére. A rendelet szerint a valuta neve szlovákkorona (rövidítve Ks) lesz, a régi csehszlovák bankjegyeket lebélyezik és 1:1 arányban szlovákkoronára cserélik be. A szlovákkoronát oly módon restabilizálják, hogy 1 kilogramm szinarany 32.000 szlovákkoronával egyenlő értékű, ami 31.12 miligram szinaranytartalommal felel meg. Az aranyfedezet 25 százalékos lesz. Az eddigi statisztikák szerint Szlovákia területén cca 1 milliárd 600 millió korona névértékű bankjegy és 300 millió korona névértékű váltópénz van forgalomban. A váltópénz mennyiségét fél milliárd koronára emelik fel, ami által a szlovák kormány egy cca 200 millió koronás belső kölcsönhöz jut. Az új szlovák jegybank 100 millió korona részvénytőkével alakul meg.

Az olasz kormány rendeletet adott ki,

amely szerint az önálló albán jegybankot és albán valutát fenntartják, azonban az albán jegybanknál az olasz jegybank delegátusai diszponálnak. E hír hatása alatt az albán valuta cca 20 százalékkal esett az összes nyugateurópai deviztőzsdéken.

A nemzetközi devizapiacokon az elmúlt héten az arany és a dollár deviza iránti kereslet fokozódott és mindenütt keresetk a dollár bankjegyeket is. A font árfolyama a hét végén egy arnyalattal javult, a francia frank, holland forint és svájci frank árfolyama alig változott. A középeurópai valuták árfolyamai alig változtak, kivéve a csehszlovák, amely tovább esett. A zürichi magánforgalomban a márkabankjegyet 55-57-es, a pengőjegyet 39.50-41-es, az olasz lira bankjegyeket 2.60-2.80-as árfolyamon jegyzik. A lejbankjegyek árfolyama alig változott, a zürichi magánforgalomban 1.20-1.40-es, Budapesten 2.40-3.40-es árfolyamon jegyzik a lejbankjegyeket.

Palesztinai gazdasági hírek

Közel két millió fonttal emelkedett a bankok betétállománya két év alatt. A hivatalos statisztikák szerint a palesztinai bankok és szövetkezetek összbetétállománya az 1938. év végén meghaladta a 18 millió fontot, az 1937. évvégi 17 milliós fontos és az 1936. évvégi 16.286.000 fontos állománnyal szemben. Ez a közel két millió fontos emelkedés nagyjelentőségű főleg azért, mert a betétállomány minden államban csökkent az utóbbi két év alatt, a világpolitikai események hatása alatt. A közel két millió fontos emelkedést a hivatásos pénzügyi körök a bevándorlók tőkeimportjával magyarázzák. A 18 millió fontos állományból 14.980.000 fontot a bankok és 3.119.134 fontot a szövetkezetek kezelnek.

Uj bankalapítás. Dr. Granovsky, a Keren Kajemeth igazgatója Palestine Investment Corp. cég alatt új bankot alapított, amelynek érdekeltiséggel bír a Keren Kajemeth is. A bank Londonban, Párizsban, Brüsszelben és Antwerpenben képviselőket állított fel, míg a svájci és holland pénzpiacokon intenzív összeköttetést létesít. A palesztinai fiókhálózat kiépítését szintén megkezdtek.

Az Alonim kvuca játékárugyártat alapított. Haiffa melletti Alonim kvuca játékárugyártat alapított, amelynek termelésével a játékárugyártat akarják kiküszöbölni. A gyár fából és papiranyagból állítja elő már is nagy keresletnek örvendő készítményeit.

Kibővítik a tel-avivi légikikötőt. A tel-avivi légikikötő kibővítési munkálatait megkezdtek. Ezer négyzetméter területen új betonlapu hangárokat és más épülete-

ket építenek. A startterületet 550 méterrel növelik. A kibővítéseket a Palestine Airways Ltd. megnövekedett forgalma tette szükségessé. Egyidejűleg a vállalat két új 200 lóerős gépet is üzembe helyezett. A forgalom különösen a Tel-Aviv-Haiffa-Beirut vonalon emelkedett nagymértékben.

Uj üzemek a citrusgyümölcsök melléktermékeinek feldolgozására. A Rehovoth-i Jaffora Müvek üzemét építették a citrom, narancs, stb. termeléssel kapcsolatos melléktermékek értékesítésére. A melléktermékek nedvéből elsősorban szirupot és más alkoholmentes üdítőitalokat gyártanak. A fennmaradó termékeket állati takarmányokká dolgozzák fel, amelyeket „Pataz” név alatt hoznak forgalomba. A kísérletek sikerrel jártak, a takarmányértékesítés lehetőségéig eddig is nagyok voltak és így az üzem termelése minden vonatkozásban rentabilisnek ígérkezik.

Energia engedélyek

Filip Victor és Rosenberg Jenő Suciu de Jos (Szilágy megye) községben lakosok engedélyt kaptak egy olajmalom és gyapjúmosósüzem építésére és egy hat lóerős motor beállítására. Az engedély 30 évre szól.

Adler Lipót Silindru (Szilágy megye) községben malomtulajdonos engedélyt kapott 70 lóerős Diesel motor beállítására. Az engedély 10 évre szól.

Sima József székelyudvarhelyi téglagyáros engedélyt kapott egy 25 lóerős féltábil motor beállítására. Az engedély 25 évre szól.

Ipari és kereskedelmi vállalati hírek

A Temesvári Első Szeszgyár és Vegyipari Rt. 1938. évi mérlegében 12 millió lej részvénytőke és 8.685.701 lej tartalékalap mellett 226.398 lej nyereséget mutat, amelyet az előző évekről áthozott veszteségek fedezésére fordítanak. A mérleg főösszege 44.574.522.58 lej. A közgyűlést április 22-én tartják meg.

A kolozsvári „Sorecani“ S. A. pt. Intreprinderi Electric, amelynek tulajdonát képezi az egeresi elektromoscentrálé, 1938. évi mérlegében 100 millió lej részvénytőke mellett 1.010.550 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 299.953.231 lej, a bruttó nyereség 29.697.336 lej. A közgyűlést május 5-én tartják meg.

A kolozsvári „Stefag“ S. A. pt. Industria Lemnului 1938. évi mérlegében 3 millió lej részvénytőke mellett 292.933 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 5.799.861 lej. A közgyűlést április 22-én tartják meg.

A kolozsvári „Rupea“ S. A. pt. Industria Lemnului 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke és 15.772 lej tartalékalap mellett 140.405 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 5.323.424.87 lej. A közgyűlést április 22-én tartják meg.

A kolozsvári S. A. Uzinele Calcit április 30-án közgyűlést tart, amikor az 500.000 lejes részvénytőkét 2 millió lejre emelik fel.

A kolozsvári „Orion“ Uzinele Metalurgice S. A. 1938. évi mérlegében 2 millió lej részvénytőke mellett 14.099 lej veszteséget mutat ki. A mérleg főösszege 10.980.993 lej.

A kolozsvári Emil Blaga S. A. 1938. évi mérlegében 734.365 lej részvénytőke mellett 12.226 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 3.944.478 lej.

A Kissebesi Gránitbányák Rt. Bucuresti 1938. évi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 5 millió lej tartalékalap mellett 1.310.734 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 51.393.549 lej. A közgyűlést április 22-én tartják meg.

A nagyszebeni „S. E. T. A.“ Soc. Electrică Transilvaniană elektromos centrálé 1938. évi mérlegében 100 millió lej részvénytőke és 144.245 tartalékalap mellett nyereséget nem mutat ki. Az előző évekről áthozott veszteség-egyenleg 29.957.404 lej. A közgyűlést április 24-én tartják meg.

A brassói Centrala de Energie pt. Industrii S. A. 1938. évi mérlegében 54 millió lej részvénytőke és 6.262.617 lej tartalékalap mellett 2.815.451 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 132.230.091 lej. A közgyűlést április 24-én tartják meg a Scherg gyár nagytérképében.

A nagyszebeni Uzina Electrică din Sibiu S. A. 1938. évi mérlegében 13 millió lej részvénytőke és 2.006.478 lej tartalékalap mellett 1.584.908 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 220.378.700 lej.

A lugosi J. Muschong & Comp. Téglyagyár Rt. 1938. évi mérlegében 15 millió lej részvénytőke és 4.104.000 lej tartalékalap mellett 7.735.522 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 48.258.223.60 lej. A közgyűlést április 29-én lesz. Ugyanezen a napon tartják közgyűléseiket a Muschong-konzern többi vállalata is.

A buzási „Muschong“ Baile Minerale S. A. 1938. évi mérlegében 20 millió lej részvénytőke és 650.000 lej tartalékalap mellett 579.172 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 34.998.849 lej. A közgyűlést április 29-én tartják meg.

A brassói Andrej Kocsis si Fil Succ. S. A. április 18-án közgyűlést tart, amelyen az öt millió lejes részvénytőkét felelelik, természetbeni apportok átvételével. Az 1938. évi mérlegben 5 millió lej részvénytőke és 54.556 lej tartalékalap mellett 218.181 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 13.596.719 lej.

A temesvári „Timis“ Industria Chimică S. A. 1938. évi mérlegében 10 millió lej részvénytőke mellett 609.104 lej veszteséget mutat ki. A mérleg főösszege 29.636.811 lej. A közgyűlést április 29-én tartják meg.

A nagyszebeni Phoenix S. A. pt. Industria 1938. évi mérlegében 5 millió lej részvénytőke és 3.331.822 lej tartalékalap mellett 112.074 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 22.131.773 lej.

Az aradi „I. M. A. S. A.“ Intreprindere de Masini si Automobile S. A. 1938. évi mérlegében 4 millió lej részvénytőke és 31.909 lej tartalékalap mellett 70.457 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 15.468.398 lej. A közgyűlést április 26-án tartják meg.

Az aradi S. A. pt. Exploatarea de Imobili 1938. évi mérlegében 1 millió lej részvénytőke mellett 84.351 lej veszteséget mutat ki. A mérleg főösszege 1.366.737 lej.

A szászsebesi Prima Fabrica Română de

Volin si Industrie de Lemn S. A. 1938. évi mérlegében 1.500.000 lej részvénytőke és 431.850 lej tartalékalap mellett 216.015 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 2.494.873 lej. A közgyűlést április 22-én tartják meg.

A csikszentsimoni „Mecur“ S. A. pt. Industria Lemnului 1938. évi mérlegében 1.500.000 lej részvénytőke és 87.138 lej tartalékalap mellett 123.369 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 9.792.694 lej. A közgyűlést április 28-án tartják meg.

Cégbejegyzések

Az Uzinele de Fier si Domeniile din Resija S. A. legutóbbi igazgatósági ülésén Urdăreanu Ernestet és Vickers Angust az igazgatóság tagjává kooptálta. Ugyanakkor Urdăreanu Ernestet az igazgatóság elnökévé, Vickers Angust administrateur déléguévé választották.

Az aradi A. Kálmán S. A. legutóbbi közgyűlésén a „Uniotehnic“ S. A.-ra változtatta, amit a törvényszék bejegyzett. Ugyanakkor bejegyezték dr. Ioan Trăilescu igazgatósági tagságát, Kálmán Adolf és Nack Dezső ügyvezető igazgatói minőségét.

Az aradi „Flora“ Fabrica de Rom si Licheur S. A. legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározták, hogy Bucurestiben fiókot állítsanak fel, amit a törvényszék bejegyzett.

Az aradi Szenes & Schwartz Depozit de Textile S. A. legutóbbi közgyűlésén a „De-comtext“ Depozit si Comert de Textile S. A.-ra változtatta és székhelyét Bucurestibe helyezte át, amit a törvényszék bejegyzett.

Az aradi Industria Oxigenului S. A. legutóbbi közgyűlésén a 4.500.000 lejes részvénytőkét 7.500.000 lejre emelték fel, 300 darab 10.000 lej névértékű új részvény kibocsátása által, amit a törvényszék bejegyzett.

Az aradi Arad-Brádi Ipari Rt. legutóbbi közgyűlésén az 5.131.710 lejes részvénytőkét 1.710.570 lejre csökkentették a részvények

lebeljegyzése által, amit a törvényszék bejegyzett. Ugyanezen közgyűlésen a részvénytőkének hat millióra történő felemelését határozta el, új részvények kibocsátása által.

A brassói „Sifa Buzău“ S. A. legutóbbi közgyűlésén Grosz Adolfot az igazgatóság tagjává választották, a törvényszék bejegyezték. Ugyanakkor törölték N. Solomovici és Sziklás József igazgatósági tagságát.

A felszámolás alatt álló dévai Alexandru Kugel S. A. felszámolója, Kugel Sándor a részvényintézeteság törlesztését és az egyéni cég bejegyzését kérte a törvényszéktől, azon a címen, hogy a részvénytársaság összes részvényei Kugel Sándor birtokában vannak. A törvényszék elrendelte a részvénytársaság törlesztését és az egyéni cég bejegyzését.

A temesvári felszámolás alatt álló Frajli Deutsch S. A. Comert si Comision de Cereale legutóbbi közgyűlésén Klein Jenőt és Fried Lajost felszámolóul választották meg, amit a törvényszék bejegyzett.

Az oklandi Autobus Expres Ocland S. A. felszámolója a cég törlesztését kérte a székelvudvarhelyi törvényszéktől, amit a székelvudvarhelyi törvényszék bejegyzett.

A nagyszebeni J. Theil & Co. S. A. felszámolója a cég törlesztését kérte a törvényszéktől, amit a törvényszék bejegyzett.

A dévai Közgazdasági Bank Rt. közgyűlésén Rapaport Jénost az igazgatóság tagjává választották, míg dr. Schulhof Zsigmond, dr. László Lázár és dr. Mannheim Lajost az igazgatóságba újválasztották.

A gyulafehérvári Banca Română-Sebesană S. A. 1938. évi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 2.456.918 lej tartalékalap mellett 496.270 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 28.109.197 lej.

Az Agricola-Fonciera S. A. de Asigurări Generale biztosító intézet 1938. évi mérlegében 50 millió lej részvénytőke és 6.200.000 lej tartalékalap mellett 2.104.418 lej nyereséget mutat ki. A mérlegben a matematikai tartalékok összege 219 millió lej összegben szerepel. A mérleg főösszege 339.132.161 lej. A közgyűlést április 28-án tartják meg.

A „Națională“ Soc. Generală de Asigurări biztosító intézet ezévi közgyűlését május 20-án tartja meg.

A Standard S. A. R. de Asigurări Generale 1938. évi mérlegében 5 millió lej részvénytőke és 54.500 lej tartalékalap mellett

Bank- és biztosítói hírek

Az Aradi Általános Takarékpénztár Rt. közgyűlésén az igazgatóságba újválasztottak: Kaufmann Lajos, Păcurariu Brutus és dr. Păscuțiu Silviu, míg Avramescu Vasile, Brandeisz Henrik, Domán Sándor, Dumitrescu Constantin, Faragó Rezső, Hegyi Albert és dr. Iancu Cornel az igazgatóságba újválasztottak. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Mihailik Gyulát cégvezetővé nevezték ki.

Az aradi Banca Goldschmidt S. A. 1938. évi mérlegében 10 millió lej részvénytőke és 42.264 lej tartalékalap mellett 759.148 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 12.833.458 lej.

A sepsiszentgyörgyi Háromszéki Takarékpénztár Rt. április 20-án közgyűlést tart, amelyen kimondják a Sepsiszentgyörgyi Takarékpénztár Rt. beolvadását. Az 1938. évi mérlegben 12 millió lej részvénytőke mellett nyereséget nem mutat ki. A mérleg főösszege 25.595.547 lej.

TEL. 3183.

P. O. B. 601.

TEL AVIV

52, ACHAD HAAM STR.

ELISMERTEN LEGJOBB SZALLODA A VÁROS KÖZPONTJÁBAN.
A BANKOK ÉS KERESKEDELMi KÖZPONT KÖZVETLEN KÖZELÉBEN.

— SZEP ARNYÉKOS KERTTEL KÖRÜLVÉVE. — HIDEG ÉS MELEG VIZ. — PRIVAT FÜRDŐSZOBÁK. — KÖZPONTI FÜTÉS. — ELSŐ-RANGU KONYHA. — MAGYAR ÉS ROMÁN KISZOLGALÁS. — KEDVEZŐ ÁRAK.

55.541 lej nyereséget mutat ki. A mérleg főösszege 12.038.988 lej. A közgyűlést április 20-án tartják meg.

Bankközgyűlések

Április 20. Háromszéki Takarékpénztár Rt., Sepsiszentgyörgy.

Ipari és Kereskedelmi Bank Rt., Hátaszeg, Április 22. Kishitebank és Takarékpénztár Rt., Nagyvárad.

„Tribesana“ Institut de Credit si Economii S. A., Dés.

Április 23. Ditrói Takarékpénztár Rt., Ditró.

Banca „Gloria“ S. A., Lippa.

Április 24. Banca Târnoaveană S. A., Segeşvár.

Április 25. Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár.

Április 26. Bihar-Körösvölgyi Takarékpénztár Rt., Eled.

Április 29. Marosvásárhelyi Leszámitóbank Rt., Marosvásárhely.

Banca Goldschmidt S. A., Arad.

Április 30. Soborsini Takarékpénztár Rt., Soborsin (Arad megye).

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.52—143.59
font	662.40—672.71
palesztinai font	663.09—673.41
holland forint	75.14—76.51
svájci frank	31.74—32.22
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.46
pengő	25—27
csehekrona (hivatalos)	4.68—4.71

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdan. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1670—1690
angol font, 20%-os kvóta	1390—1400
angol font, 40%-os kvóta	1080—1085
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	188
dollár, 30%-os szabadkvóta	357
svájci frank, 30%-os kvóta	85—88
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.53
belgas (kliring)	58.70
belgas, 15%-os	59.40
zlót, 30%-os kvóta	87.50
svédkrona, 30%-os kvóta	89

Convocare

Domnii acționari ai firmei Heinrich Fabrica de Săpun Mineral și Medicinal „Har-nicul“ s. a. Cluj sunt convocați în

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ

pentru ziua de 27. Aprilie 1939 ora 4 p. m. în biroul societății din Calea Moșilor No. 54. Ordina de zi a adunării generale ordinare este următoarea:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul comitetului de cenzori asupra exercițiului 1938.

2. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere pe acest exercițiu încheiat la 31. Decembrie 1938.

3. Descărcarea consiliului de administrație, Cenzorii și Direcțiunii pentru gestiunea lor pe exercițiul încheiat la 31. Decembrie 1938.

4. Alegerea membrilor în comitetul cenzorilor.

5. Eventuale propuneri.

Socotile se pot cerceta la biroul societății în orice zi de lucru până la data adunării.

Pentru a lua parte la aceasta adunare D-nii acționari vor depune acțiunea lor până la seara zilei de 26. Aprilie 1939 ora 18.

Dacă adunarea generală nu se va putea constitui în ziua de 27. Aprilie 1939 se va amâna de drept pe 5 Mai 1939 la aceiași ora și la același sediu fără altă convocare, când va lucra valabil ori care ar fi capitalul reprezentat.

Consiliul de Administrație

Cont profit și pierdere: Cheltuieli de fabricație 1.264.619. Impozite și taxe 1.162.588.

Salari și gratificații 1.565.966. Spese generale 1.389.129. Fond pentru creanțe dubioase 172.964. Profit net 65.137. Total 5.620.401.

Dobânzi 562. Mărfuri 5.619.839. Total 5.620.401. Bilanț la 31. Decembrie 1938. Activ: Automobile 48.560. Cassa 5.572. Debitori 5.011.531. Imobile uzinei 767.500. Impozit de înregistrare 21.300. Mașini de instalații 111.395. Mărfuri și materii prime 2.002.634. Total 7.968.292. Pasive: Capital 4.000.000. Creditori 1.890.809. Fond de rezervă 307.000. Fond pentru creanțe dubioase 398.996. Profit și pierdere 1937 1.306.356. Profit și pierdere 1938 65.137. Total 7.968.292.

București, 8.30

rend, orvosi tanácsok, 1.05

Budapest I. 9:

18.40: Helyszini m

zene. 20.55: Sport

21.30: Előadóest.

22.40: Hírek

Tránckezetek. 1.05

Hét

București, 7: H

orvosi tanácsok. 1

61

Mi uje vi

AZ UFSR (közös alapszabályozni az ország fejtő egyesületei szabálytervezet még az ősz folyó közös alapszabályozó szövetség

A veszített a bucaresti Rapid dak hangzottak a gattott játékosáve egyesület vezető fel is függesztet jogát. Most a va téségi megbeszés nem állítják fe erre semmi ok s a játékos, hogy kerülje az éjsz mult időben egy

Az új adótörve adót kell fizetni. Azok a tekéző huszezer lejjig te naponta 30 lejt. megkezdett tizez adót kötelesek fi törvény a futba tiz lejjig terjed lejen felüli bély kell fizetni.

Csak a mil

FERN

A husvét más játszott mérköz lejt jövedelmezte 120.000 lej részes

Száz százaléko ménye a bucarest fővárosi sportlapo javulásában Brau

A délafrikai te egyes számában r Sturgess 6:2, 9 győzött Fannin e védője az elődön 6:1, 2:6, 6:4 arány

Az idei Radó E dezési jogát, ame véség bajnoki te son kérte. Ugya a rendezés jogá A rendezési jog d lesz döntés.

RADI

Vasár

Bucuresti, 8.30 rend, orvosi tanácsok, 1.05

18.40: Helyszini m

zene. 20.55: Sport

21.30: Előadóest.

22.40: Hírek

Tránckezetek. 1.05

Budapest I. 9:

18.40: Helyszini m

zene. 20.55: Sport

21.30: Előadóest.

22.40: Hírek

Tránckezetek. 1.05

Hét

București, 7: H

orvosi tanácsok. 1

lemezenek. 13: I

Tandin zenekar. 1

10:10: H

10:10: H

élet krónikája

SPORT

Mi újság a sportvilágban?

Az UFSR (a sportszövetségek uniója) közös alapszabálytervezetét készülő kidolgozni az ország összes sporttevékenységet kifejtő egyesületei számára. A közös alapszabálytervezet minden valószínűség szerint még az ősz folyamán életbelép. Ugyanakkor közös alapszabálytervezet kapnak a különböző sportszövetségek is.

A veszített mérkőzés utáni hangulatban a bucaresti Rapid FC körében különböző vádak hangzottak el a csapat többszörös válogatott játékosával, Barátkyval szemben. Az egyesület vezetősége a további intézkedés fel is függesztette a „szöke csoda” játékjogát. Most a vasutasok csütörtök esti vezetőségi megbeszélésén elhatározták, hogy nem állítják fegyelmi elé Barátkyt, mivel erre semmi ok sincs. Figyelmeztetik azonban a játékost, hogy éljen sportszerűbb életet és kerülje az éjszakai mulatásokat, ahol az elmúlt időben egyre többit látta.

Az új adótörvény rendelkezése értelmében adót kell fizetni a tekező pályák után is. Azok a tekező pályatulajdonosok, akiknek huszezer lejig terjedő bérleti összegük van, naponta 30 lejt, azon felül pedig minden megkezdett tízezer lej után naponta 20 lejes adót kötelesek fizetni. Ujból megadózhatja a törvény a futballmérkőzéseket is. Minden tíz lejig terjedő belépőjegy után 1 lejes, tíz lejen felüli belépőjegy után 2 lejes adót kell fizetni.

Csak a milanoi Fratelli Branca-féle

FERNET-BRANCA

hiteles.

A huszét második és harmadik napján lejárított mérkőzések Bucarestiben 670.000 lejt jövedelmeztek. A résztvevő egyesületek 120.000 lejt részesedést vettek fel.

Száz százalékos volt a Makkabi teljesítménye a bucaresti huszéti tornán — írják a fővárosi sportlapok. Kiemelik a csapat formajelölésében Braun edző érdemeit.

A délafrikai teniszbajnoki verseny férfi-egyes számában nagy meglepetésre a 19 éves Sturgess 6:2, 9:7, 3:6, 6:8, 7:5 arányban győzött Fannin ellen. Kirby, a bajnok címvédője az elődöntőben Sturgestől 6:2, 4:6, 6:1, 2:6, 6:4 arányú vereséget szenvedett.

Az idei Radó Ernő teniszkupa verseny rendezési jogát, amely az Erdélyi Makkabi Szövetség bajnoki tenisztornája, a szigeti Sámson kérte. Ugyanakkor bejelentette igényét a rendezési jogára a temesvári Kadima is. A rendezési jog odaítélésében csak később lesz döntés.

RÁDIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 16.

Bucuresti, 8.30: Hanglemezek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 12: Motói zenekar. 13: Időjelzés, sport hírek, vízállásjelentés. 13.05: Motói zenekar. 13.35: Strauss-keringők, hanglemezek. 14.10: Hírek. 14.30: Szláv balladmuzsika, hanglemezek. 15.20: A falu órája. 16.15: Román népi játékok és dalok. 18: Időjelzés. 18.02: Táncclemezek. 19: Orvosi krónika. 19.15: Táncezen, Sibiceanu zenekar. 19.58: Sport hírek. 20: I. Savin felolvasása. 20.15: Dumitrescu zenekar. 21: A hét, 21.15: Részletek a Gyöngyhalászkó című operából. 22: Sport hírek. 22.50: Havaj gitár. 23: Hírek. 23.15: Filmdalok.

Budapest I. 9: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13: Hanglemezek. 18.10: Sallak Pál énekel. 18.40: Helyszíni közvetítés a Ferencváros-Kispest bajnoki mérkőzéséről. 19.35: Cigányzene. 20.55: Sport hírek. 21.05: Táncclemezek. 21.30: Előadást. 22.10: Liszt-művek zongorán. 22.40: Hírek. 23: Szalonzenekar. 0.30: Táncclemezek. 1.05: Hírek.

Hétfő, április 17.

Bucuresti, 7: Hanglemezek, torna, étrend, orvosi tanácsok. 12: Szórakoztató zene hanglemezek. 13: Időjelzés, sport hírek. 13.05: Tandán zenekar. 14.10: Hírek. 14.30: Tandán zenekar. 15.10: Időszéri közlemények. 18: Időjelzés. 18.02: Hangverseny. 19: Az irodalmi élet krónikája. 19.15: Alex. Stavrache

hegedű- és George Stefanovici énekhangversenye. 20.05: N. G. Cantacuzino jogtudományi előadása. 20.20: Reklámhangverseny. 21: Zenekari hangverseny, román szerzők műveiből. 22: Hírek. 22.15: Gálán dalok és régi keringők, hanglemezek. 23: Hírek. 23.15: Román népi énekek és játékok, hanglemezek. 23.45: Francia, német és olasz hírek.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Nagyné Varju Irma zongorázik, Németh Anna énekel. 13.30: Hírek. 14.30: Katonazene. 15.30: Hírek. 17.45: Hírek. 18.10: Humoros hanglemezek. 19: Lila d'Albore hegedű. 20.20: Cigányzene. 21.30: Operaházi zenekar. 22.40: Hírek. 23: Szalonötös. 0: Cigányzene. 1.05: Hírek.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Via mala

A svájci havasok világa sokban rokon a miénkkel John Knittel világhírű színműve éppen ezért már atmoszférájával is egészen közel áll hozzánk.

A havasok világában, az óriási csúcsok óriási árnyékaiban nagy szenvedélyek izzanak. Ezek a szenvedélyek jobbnak lágnak a Via mala izgalmas meséjében és határozózik meg azt a robbanásig telített légkört, amelyben a Via mala mélységesen érdekes cselekménye lejátszódik.

A budapesti Nemzeti Színház ezévi legnagyobb sikere a Via mala. A mi színházunk is a legjobb auspiciumok között, elsőrendű szereposztásban hozta ki ezt a remek darabot, amely négy este egymásután szerepel a műsoron.

A színház vasárnapi eseményei:

Vasárnap délután 3: Havasi napsütés. (Elsőszőr olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6: Francia szobalány. (Huszonkilencedszer.)

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: Havasi napsütés. (Hunyady Sándor nagyszerű vígjátékának első olcsó helyáras előadása.)

d. u. 3: Francia szobalány. (29-edszer.) este 9: Via mala. (Másodszor.)

Hétfő 9: Via mala. (Rendes bérlet 31. sz.)

Kedd 9: Via mala. (egyedszer.)

Szerda 9: Örökké?... (Ery Halász Imre, Szécsen Mihály és Carlo de Fries óriási sikerű zenés vígjátéka. Főszereplők: Krémer Mancsi, Sándor Stéfi, Bázza Éva, Jeney János, Fülöp Sándor, Tompa Sándor, Csóka József, Perényi János, Csengeri Aladár. A „Néger varieté” című akrobatikus táncot Gerő Borcsa és Körmeny Lajos Teddie, az Alhambra revüszínház tagjai táncolják. A „Cirkusz csillaga” című táncparódiát Radó Éva adja elő. Rendező Gróf László. Karnagy Stefanidesz József. Premierbérlet 32. sz.)

Csütörtök 9: Örökké?... (Rendes bérlet 32. szám.)

Péntek 9: Örökké?... (Harmadszor.) Szombat d. u. 4: Bizánc. (Ifjúsági előadás olcsó helyárakkal.)

este 9: Cyrano de Bergerac. (Edmond Rostand verses drámája 5 felvonásban. Teljesen új rendezésben, új betanulásban, új díszletekkel és kosztümökkel. A kiállítás Vársárhelyi Ziegler Emil tervezte. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Beness Ilona, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tompa Sándor, Tóth Elek, Jeney János, Lantos Béla, Fülöp Sándor, Csengeri Aladár, Csóka József, Deesy Jenő, Réthelyi Ödön, stb. Rendező Szabados Árpád. Vezényel Stefanidesz József. A premierbérlet helyét csütörtök déli 1 óráig fenntartja a pénztár.)

Vasárnap délután 3: Hazajáró lélek. (Zilahy Lajos színművének első olcsó helyáras előadása.)

délután 6: Cyrano de Bergerac. este 9: Egy bolond százat csinál. (Nyolcadszor.)

Hétfő 9: Cyrano de Bergerac. (A rendes bérletfolyam helyeit péntek délig fenntartja a pénztár.)

Kedd 9: Cyrano de Bergerac. (Negyedszer.) Szerda 9: Cyrano de Bergerac. (ötödször.)

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Alexandru Newsky. A 13-ik század orosz szabadsághősének hőstettei. A hazaszeretet, a hősiesség, a szerelem csodás épsza. Főszerepben: Cerkasov, a legkiválóbb orosz művész.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Rendkívüli dupla műsor: 1. Emberek, állatok, szenzációk. Izgalmas cirkuszfilm, eddig nem látott szenzációs mutatványokkal. Rendezte és főszerepben: Harry Piel. 2. S. O. S. Tanger. Szenzációs kalandorfilm, nagyszerű tengeri felvételekkel. Pierre Fresnay, Rolf Wanka. Helyárak: Párhely 29 lej, zártszék 26 lej, első hely 19 lej, diákjegy 24 lej.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

A hazáért. A jövő háborújának megrendítő képe, megindító tartalommal, nagyszerű szereposztással, élőkön: Errol Flynn, Basil Barthbon, Donald Crisp.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Az év legnagyobb francia filmje! Sacha Guitry remekműve: A szerelem uccája.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Csak három napig! Kolozsváron utoljára Shakespeare hatalmas monumentális drámája, a Romeo és Julia Norma Shearerrel és Leslie Howard-dal. II. Stan és Bran a butaság világbajnokai. III. Híradó.

Hétfőfő:

3 film egyszerre: I. Bulu, a fehér tigris. Óriási méretű dzsungelfilm. Colin Tapley és Jayne Regan. Indiánok és megszállhatatlan vadállatokkal. II. Az ördög bábuja. A borzalmak filmje. Lionel Barrymore. Mauren O'Sullivan. III. Híradó.

BIO MOZGÓ MŰSORA:

3, 6 és 9 órakor két szenzáció: I. A vészjel. Izgalmas bűnügyi dráma. Fősz.: Boris Karloff, Jean Rogers és Waren Hull. II. Mária nővér. Az évad legnagyobb filmslágere. Fősz.: Svéd Sándor, Camilla Horn, Halmay Tibor és Jávor Pál. III. Híradó.

Pénteken, április 14-én nincs előadás.

קאנקורו

דיא סיביאוער (הערמאנשטאדט) ארט איר ספרדישע קולטורעמינידע ווכט פיר זאפארט איינען טיכטיגען שמש ירא שמים מרבים דער אויך אינקאסטאט אונד דיא נייגעבויעטע מיט ערדגא באהייצעטע מענער אונד פרויען-מקוה צו פערוואלטען האט -- בעפארצוגט ווירד אין ערסטער רייע הערמאנשטאדטער בעווערערע שטאטסבירגער. דער געוועלטרע שמש מוסט אויך איינע קויפזאן פון 25.000 לעי דעפארטען. געהאלט איבעראיינקאמען. רייעשפעוען ווערען אויסריקקליכט נור דעם אקצעפטערטען פע-גיטעט -- אפערטע וינד שפעטעטענס ביו דען רייכטען.

פלק סיביאוי צו אסרו חגפסה תרצט לפק שמעון וויינשיין זמרון נאטאר פרוענס סאטאר

Sibiu, Str. Margareta 15.

Fordítások bármely nyelven Dr. Mandel Fordító Iroda, Str. Memorandului 24.

APRÓ HIRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 2 lej. Állástkeresők. Üdülőhelyek és fürdői hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csak előrefizetés mellett közzéteszünk. Jellegű levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk.

Butorozott szobát, teljesen különbejárattal, fürdőszobahasználattal keresek. „Alando lakó” jellegre a kiadóba.

Vendéglős házaspár a nyári időnyre fürdőn vagy nyaralóhelyen keresi bérbe vagy alkalmazásra orth. kóser konyha vezetését. Megkeresést „Megbízható” jellegre a kiadóba kérnek.

Francia vizsgákra előkészít, tanít kezdőket és haladókat Sorbonnen végzett urilány. Orbay Erzsébet, Calea Moșilor 111.

Kiadó szoba azonnal, elegánsan butorozva. 2 személyre, erkélyes, napos. Piața M. Viteazul 39, emelet 3. ajtó.

Házasság céljából megismerkedne 55 éves, intelligens, jómegjelenésű, vagyonos, vallásos uriember lehetőleg gyermektelen urhölgygel 45 éves korig. Ertesítést „Diszkréción” jellegre a kiadóba.

Es werden aufgenommen streng religiös Junglinge zur Ausbildung in Landwirtschaft, Kichen-gärtnerer, Bienenzucht. Torz im Derech Erecz Iclod, jud. Somes.

Elegánsan butorozott uccai különbejárattal szoba május 1-re kiadó. Str. Legiunea Ardeleana 3.

Bor, sör szakmában tizenkét évi gyakorlattal rendelkező fiatalember állást keres. „Szombattartó” jellegre.

Tanítványképzés! Kozmetika „Boté” Hamburg M. Regele Ferdinand 34. II. Telefon 20-11.

Orvosi rendelőnek, irodának, kozmetikának kiválóan alkalmas emeleti uccai két szobás lakás kiadó Boskovic, Str. Regina Maria 15.

Egy szoba, elő- és fürdőszoba kiadó május elsejére. Marechal Foch 45.

Keresek Tg-Muresen lehetőleg központban különbejárattal butorozott szobát, esetleg teljes ellátással. Cimeket a „Mures” hirlap-irodába kérem.

Személtáda előírással modellet készíték Grünwald, C. Decebal 23. Telefon 17-41.

A temesvári zsidó kulturothton ortodox jellegű konyhájának vezetésére megbízható, önállóan főzni-sütni tudó szakácsnőt keres. Ajánlatokat Timisoara, Str. Gheorghe Lazar 5. Etaj II. kérünk.

A sibiu zsidó olvasókör vendéglős bérlet keres, feltételek megtudhatók dr. Mátyás sibiu ügyvédnél.

Kétszobás komfortos lakás május elsejére kiadó. Cluj, Str. Kalvin 14.

Kiadók Főposta mellett szép üres földszinti szobák vízkagylóval irodának, lerakatnak, műteremnek, garzonlakásnak. Str. Consiliul National 3. szám. (Megtéríthetők hétköznaponként.)

UJ KELET *Legújabb hírek*

Az olasz-német katonai együttműködésről tárgyal Göring Mussolinivel

(Első oldali cikkünk folytatása)

esetén Törökország engedje át a Dardanellákon a Romániának és Lengyelországnak szülő segítséget. Egyes verziók szerint háború esetén a szövetséges nagyhatalmak a következőképpen osztják fel egymás között a katonai szerepeket: a szövetséges hatalmak tengeri haderőt angol, szárazföldi haderőket francia, a légi haderőket orosz vezényelt alá rendelik.

Berlin, április 15. A Berliner Börsenzeitung a nagyhatalmak szövetségét kommentálva kijelenti, hogy azt hatalmi és bekerítési törekvések fűtik. A szövetséget erkölcsstelennek nyilvánítja és kijelenti, hogy „aki ezt elfogadja, az jéhirnevét veszélyezteti.” Leszögezi a lap, hogy itt elsősorban Franciaország és Anglia érdekeit dobták a serpenyőbe, ugyanakkor a közép- és kisnépek érdekei minimálisra csökkennek. Ezek a népek a darabontok szerepét fogják játszani a nagyhatalmak mellett. Jugoszlávia ama kevesek közé tartozik, amelyeket nem lehetett beugratni és amelyeknek nem lehetett hasonló erkölcsstelen ajánlattal előállani.

Lengyel-szovjet légyegyezmény?

London, április 15. Varsói jelentés szerint az utóbbi időben lényegesen megváltozott Lengyelország Szovjet-Oroszországgal szembeni magatartása. Lehetséges, hogy szovjet-lengyel légyegyezmény megkötésére kerül sor. Szovjetkörök azt szeretnék elérni, ha Lengyelország bizonyos számú szovjetkatonára keresztülvonulását engedélyezné.

Göring római tárgyalásai

Róma, április 15. Göring szombaton délelőtt megkoszorúta az ismeretlen katona sirját, majd a királyi palotába hajtatott, ahol Viktor Emánuel olasz király ebédet látta vendégül. A lakomán résztvett Mussolini, Ciano, Badoglio, De Bono, Balbo, valamint a Rómában állomásozó olasz vezérkar számos tagja.

Göring szombat este Mussolinival együtt megjelent a Palazzo Veneziaában. Beavatótt körök rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak Mussolinin és Göring tárgyalásainak. Az az általános vélemény, hogy ezek a tanácskozások óriási befolyással lesznek Európa jövőjére.

Egyes francia lapok tudni vélik, hogy a római tanácskozások során a két ország

A német-lengyel feszültség

Berlin, április 15. (Rador). A Lokalanzeiger varsói tudósítója cikket közöl lapjában, mely szerint „Lengyelország azon a ponton van, hogy elfelejti Pilsudski marsall politikáját, amely alapvetően oroszellenes volt. A lengyelországi németiség helyzete rendkívül súlyos. Azzal a kockázattal, hogy kérésünket Lengyelország új szokása szerint fenyegetésnek fogja minősíteni, kijelentjük: elérkezett az idő, hogy véget vessenek ennek a helyzetnek.”

A DNB jelenti Gleiwitzból: Felső-Sziléziának keleti részében az utóbbi napok során aggasztóan elszaporodtak a németellenes kiállítások. Mindenütt jelentések érkeznek a német lakosok és vagyonuk ellen elkövetett merényletekről. A német nyelvnek nyilvános használata, vagy pedig a német harisnya vi-

Calinescu miniszterelnök nyilatkozatának nemzetközi visszhangja

Párizs, április 15. (Rador). Az összes francia lapok vezetőhelyen közlik Armand Calinescu miniszterelnök nyilatkozatát, amelyben meghatározta Románia magatartását az angol-francia biztosítékokkal szemben.

A Romániára vonatkozó kommentárokat egyöntetűen e nyilatkozat sugalmazza, amely szerint a román kormány megértést kíván az összes országokkal, fejlesztési akarja bé-

Párizs, április 15. Az Oeuvre című lap jelenti, hogy Bonnet szombaton Sukics párizsi szovjetkövettel tanácskozott. de ugyanakkor állandó kapcsolatot tart fenn a párizsi angol követtel is.

Churchill mégis belép a kormányba

London, április 15. A Daily Herald jelenti, hogy ha a kormány elhatározza a hadfelszerelésügyi minisztérium felállítását, egy a kabinet átszervezése elkerülhetetlenné válik. Az új minisztérium élére Hore Belishat kombinálták. E híresztelések ellenére azonban Hore Belisha továbbra is megtartja a hadügyminiszteri tisztségét, mivel Chamberlainnak az a véleménye, hogy Belisha az utóbbi évek legrátermettebb hadügyminisztere Angliának és így nem akarja elvonni őt a hadügyminisztérium éléről éppen most, midőn az angol hadsereg átszervezése folyamatban van. Egyesek valószínűnek tartják, hogy a hadfelszerelésügyi minisztérium élére Winston Churchillt nevezik ki. Ami Edent illeti, a Daily Herald diplomáciai szerkesztője tudni véli, hogy a volt külügyminiszternek a kormányba való belépése mindaddig valószínűtlen, amíg az angol-olasz egyezmény érvényben van.

A lap tudni véli, hogy kormánytszervezés esetén lord Runciman, lord Stanhope és esetleg Morrison kiválnak a kabinetből. Ezzel szemben sir John Simon és Sir Samuel Hoare mindaddig megmaradnak a kormányban, amíg a miniszterelnöki tisztséget Newille Chamberlain tölti be.

hadsereg fölötti közös parancsnokság létesítéséről tárgyalnak, amelynek vezetésével Göringet bízzák meg. Göring ugyanis fontos szerepet játszott a két ország kapcsolatainak kialakulásában.

Róma, április 15. Az olasz lapok berlini és burgosi jelentés alapján közlik, hogy a német flotta először Spanyolország atlanti-óceáni kikötőit látogatja meg. Itt találkozik a német flotta a spanyol flottával, majd Gibraltaron keresztül haladva, Malagában jönnek össze az olasz flottával. Hír szerint a totális államok teljes egységét akarják kifejlesztésre juttatni minden demokrata támadással szemben. Ugyancsak az olasz lapok jelentik, hogy valószínű, miszerint Anglia és Franciaország flottatüntetése készül a Földközi tengeren.

selése már elegendő okot szolgáltat a németek elleni támadásokhoz. Ezen akciók élén „az ifjú Lengyelország” elnevezésű szervezet áll. Különösen Pless környékéről érkeznek jelentések németek ellen elkövetett kényeségekről. Aitdörbön három lengyelországi németet botokkal és szögös drótkokkal támadtak meg kizárólag azért, mert németül beszéltek. Pless helységben egy Fiditz nevű németet megvert néhány lengyel fiatalember, mert egy áruházban németül beszélt. Ugyanakkor egy Richard Furczik nevű németet azért vertek meg, mert fehér harisnyát viselt. Hasonló okokért bántalmazták Schlientoklovitzban Herbert Mihallik német származású egyént. Kattowitzban súlyosan bántalmazták Herbert Schmiel 13 éves kisfiút, mert németül szólott játszótársaihoz.

kés kapcsolatait és kész megvédeni függetlenségét, valamint határainak sértetlenségét és köszönettel fogad minden támogatást illetelmű politikájának megvalósítására.

Bucuresti, április 15. A Timpul újabb kommentárokat fűz a Chamberlain-Daladier nyilatkozathoz és rámutat arra, hogy a román közvélemény élénk megelégedéssel vette azt tudomásul. A csütörtöki nyilatkozat — írja a Timpul — alkalmas arra, hogy megteremt-

se a népek számára a fejlődésükhöz szükséges biztonságot és bizalmat. Sajnálatos, hogy amidőn Anglia megtette velünk szembeni értékes nyilatkozását, akadtak sajtóorgánmok, amelyek érdemtelen és meggondolatlanul sértették Anglia érzékenységét. Megvagyunk azonban győződve arról, hogy ezek az izolált hangok távol állnak a román nép igazi érzésvilágától, amely a legnagyobb lelkesedéssel fogadta az angol nyilatkozatot. A román nép gondolatait és érzéseit Armand Calinescu fejezte ki tegnapi szavaiban.

A görög válasz

Athén, április 15. (Rador). A görög távirati iroda jelenti: Chamberlain és Daladier nyilatkozatáról szólva a görög lapok kifejtik, hogy az olasz kormányelnök világos és határozott biztosítékai után, ami Görögország

függetlenségére és területi sértetlenségére vonatkozóan adott, az angol és francia miniszterelnökök hasonló biztosítékot adtak most ugyanilyen ünnepélyes formában. A görög nép ezeket a nyilatkozatokat a maradéktalan elismerés és őszinte megelégedettség érzésével fogadja és így végleg biztonságban érzi magát, hogy fokozott hittel folytathassa erőfeszítéseit.

Jugoszláv-bolgár tárgyalások

London, április 15. A Reuter távirati iroda jelenti Szófiából, hogy rendkívül fontos megbeszélések folytak Bulgária és Jugoszlávia között. Jugoszlávia azt az ajánlatot tette Bulgáriának, hogy közös nyilatkozatban ismertessék az eseményekkel szemben elfoglalt álláspontjukat. Bulgária ezt az ajánlatot visszautasította.

Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök szombaton kihallgatáson fogadta az amerikai német és olasz követeket.

Cvetkovics Zágrábba utazott

Belgrád, április 15. Cvetkovics jugoszláv miniszterelnök szombaton Zágrábba utazott. Az állomáson a kormány számos tagja bucsuztatta a miniszterelnököt. Cvetkovics kijelentette barátai előtt, hogy addig nem tér vissza Zágrábról, amíg a horvát-szerb meg egyezést létre nem hozta, Jugoszlávia politikai körök lehetségesnek tartják, hogy ez a meg egyezés egy-két napon belül megtörténik. Ebben az esetben rövidesen sor kerülhet a koncentrációs kormány megalakítására.

Weizmann Kairóban tárgyal az arabokkal?

Az angol kormány újabb erőfeszítései a zsidó-arab tárgyalások folytatására

BUCURESTI, április 15. A „Semnaluk” című lap a következő táviratot közli: Ugy hírlük, hogy azokat a tárgyalásokat, amelyeket az angol kormány a „Kerekasztal” konferencia alkalmával a zsidók és az arabok között Londonban megindított és amelyek később holtpontra jutottak, Kairóban folytatni fogják. Kairóban, Egyiptom fővárosában találkoztak készítenek elő a zsidók és az arabok között. Weizmann professzor, aki néhány nappal ezelőtt meglepő sikerrel repülőgépen visszautazott Palesztinából Londonba, most Kairóba érkezett, ami arra mutat, hogy a zsidók hajlandók a tárgyalások újbóli felvételére és a kiegyezésre. Kétségtelen, hogy az angol kormány nagy erőfeszítéseket tesz az arabok és a zsidók közötti ellentétek elsimítására és olyan megoldás megtalálására, amely kielégítse mind a két félt. Az angol kormány fáradozásait hathatón támogatja az egyiptomi kormány is, amely igyekszik mérsékelni a palesztinai arab köröket.

Hogyan indokolta a felsőházban a magyar miniszterelnök a zsidótörvényt

Budapest, április 15. A felsőház plénuma szombaton kezdte meg a zsidójavaslat tárgyalását. Görgey javaslatára a felsőház kimondotta a sürgősséget. Az ülés során elsőnek Serédy Jusztinián hercegprímás szólalt fel, kijelentve többek között, hogy Magyarország érdeke fontosabb, mint a zsidók. Majd leszögezte, hogy a megkeresztelkedett zsidókat teljes jogú állampolgároknak kell tekinteni. Ezután azt hangoztatta, hogy nem minden zsidó büns a tulkapásokban s kéri ezért, hogy találjanak módot ezeknek a zsidóknak enyhébb bánásmódban való részesítésére. A javaslatot elfogadja. A következő szónok, Pap József a javaslat ellen foglal állást.

Ezután Teleki Pál miniszterelnök emelkedik szólásra, bejelentve, hogy hétfőn reggel Rómába utazik és így most kénytelen felszólalni. Azzal kezd beszédét, hogy a javaslatot nem mint örökséget, hanem meggyőződésből fogadja el. Ha ő készítette volna a javaslatot, úgy az még szigorúbb pontokat tartalmazna. Javasolja, hogy az eredeti törvényjavaslatot fogadják el, majd hozzáteszi, hogy ő közvetíteni fogja a képviselőházhoz a módosított javaslatot, de hangsúlyozza, hogy már ez is kompromisszumokat tartalmaz.

Teleki Pál miniszterelnök kijelentette továbbá, hogy ő már régen leszögezte azt, miszerint a zsidóság faj és nem felekezet és ennek folytán vannak keresztény vallású zsidók. A keresztény rend védelméről és nem

jogfosztásról van szó — mondotta továbbá miniszterelnök. Majd kijelentette, hogy tudja, miszerint a zsidójavaslat jogerőre emelkedése gazdasági nehézségeket fog előidézni ennek ellenére meg kell oldani a szociális, nemzeti és gazdasági problémákat. A zsidó szellem szerinte nagy veszedelmet jelent a magyar nemzetre. Lehet, hogy egyeseket például masan fog érinteni, mégis meg kell vállaltatani. Kéri, hogy a törvényjavaslatot változtatlan alakjában fogadja el a felsőház.

Utána Raffaj Sándor evangélikus püspök szólalt fel és óva intett attól, nehogy új járjon Magyarország, mint Nagy Lajos királyban, midőn öt év múltán vissza kellett vonulnia a reformokat.

LEGUJABB SPORT

FC Rapid - Sportul Studentesc 1:1 (1:1)

Bucuresti tudósítónk jelenti: Szombaton délután négyezer néző jelenlétében, FC Kroner vezetése mellett játszották le az FC Rapid-Sportul Studentesc Nemzeti Bajnokság labdarugómérkőzést. A gyenge nivóju játékosok 1:1 (1:1) arányban döntetlenül végződött. Vezetőgól az FC Rapid szerezte meg a pályán, midőn öt év múltán vissza kellett vonulnia a reformokat.

Popescu szerezte.

BUN DE IMPRIMAT

Tárgy
plátó
No. 2447

16. Telefon
Havonta
évre 600,
földre: E
földre: E
Hirdetések
„UJ KEI
banati 28
ja. Cikkek
forrás me

Az eg

Acman
elnök

Midőn A
zetvédelmi
beszédében
megjavítás
rangfokozá
összes tisz
fogadták.
által vázol
hanem aur
öltének.
Két meg
arra, hogy

Egyrészt
kon halad
már szom
más lendü
lémét. A
formét. A
lém ebbe
zsel és m
résről Ca
— midőn
átvítte —
kedéseket
egész tisz
séggel áll
vel és tö
végre az
A néhány
volt Calin
merje a r
teleit és s
javításokat
amely a m
miniszter
ségés szel
fakad, hog
kes kateg
méltányosa
sulyozta C
tesítő törv
ővni mind
foglalkozh
sőt nyugdi
verek kar
Ebből a
miniszter
amely a ti
relmét jö
tesen meg